

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 61

Số 19 (76)

8 tháng 11 năm 2025

19 tháng Chín, Ất Tỵ

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

Du lịch xanh bền vững

2. “Xanh” để phát triển

3. Từ quy hoạch đến quản trị

Du lịch xanh bên vững

■ BIỆN LUẬN

pháp lý, đồng thời là “chìa khóa” để mở cánh cửa mới cho du lịch xứ Tuyên. Từ định hướng này, hàng loạt mô hình kinh tế xanh ở cơ sở được kích hoạt, trở thành động lực mới cho cộng đồng.

Khi du lịch “khoác áo xanh”

Sau sáp nhập, Tuyên Quang sở hữu tiềm năng lớn về du lịch sinh thái và cộng đồng. Đặc biệt, Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn là kho báu cảnh quan và di sản hiếm có, nơi cộng đồng người Mông, Dao, Nùng, Lô Lô, Pu Péo vẫn gìn giữ giá trị văn hóa độc đáo. Cùng với đó, từ Khu du lịch sinh thái Na Hang - Lâm Bình đến những bản làng ven sông Lô, sông Gâm, những cánh rừng già bạt ngàn... tạo nên tầng quý giá cho phát triển du lịch trải nghiệm, khám phá và nghỉ dưỡng sinh thái.

Một trong những điểm sáng là Khu nghỉ dưỡng H'Mong Village (xã Lùng Tắm). Khu nghỉ dưỡng này chủ trương lấy văn hóa và cảnh quan thiên nhiên làm yếu tố cốt lõi bên cạnh các dịch vụ nghỉ dưỡng cao cấp. Hàng loạt các bungalow giữa đại ngàn mô phỏng kiến trúc nhà ở của người Mông cùng các trải nghiệm về tri thức bản địa. Đây là một trong bảy cơ sở đầu tiên ở Việt Nam đạt nhân Du lịch Xanh VITA GREEN và Khách sạn Xanh ASEAN và Khách sạn

Du khách trải nghiệm bay dù lượn ngắm mùa vàng xã Hồng Thái.

đồng thời phát huy tiềm năng, thế mạnh của địa phương, tỉnh đã chọn “luồng xanh” cho du lịch. Trong các nghị quyết, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, yếu tố xanh, bền vững luôn được xác định là trọng tâm. Đặc biệt, Kế hoạch triển khai Quy hoạch hệ thống du lịch thời kỳ 2021 - 2025, tầm nhìn đến năm 2045 đã nhấn mạnh việc “phát triển kinh tế xanh, trong đó du lịch xanh là trụ cột”, gắn tăng trưởng với bảo vệ môi trường, ưu tiên ứng dụng khoa học - công nghệ và đổi mới sáng tạo.

Những quyết sách mạnh mẽ của Chính phủ và của tỉnh cho thấy bước chuyển mạnh mẽ của du lịch từ “lượng” sang “chất”, từ khai thác tài nguyên sang bảo tồn và làm giàu tài nguyên, tạo khung

Trong xu thế toàn cầu, du lịch xanh đang trở thành hướng đi tất yếu, hài hòa giữa phát triển kinh tế, bảo tồn văn hóa và bảo vệ môi trường. Với cảnh quan hùng vĩ, hệ sinh thái phong phú và bản sắc văn hóa đa dạng của 22 dân tộc anh em, Tuyên Quang đang khẳng định vị thế là điểm sáng về phát triển du lịch xanh, kiến tạo hình ảnh “điểm đến thân thiện, an toàn, bền vững” của vùng Trung du và miền núi phía Bắc.

Từ lượng sang chất

KHI con người và thiên nhiên đặt trong mối quan hệ hài hòa, du lịch xanh không còn là khái niệm về môi trường mà trở thành xu hướng tất yếu. Trong Quy hoạch hệ thống du lịch Việt Nam thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045, Chính phủ xác định rõ mục tiêu: “Đến năm 2030, du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, phát triển theo hướng tăng trưởng xanh”. Tỉnh

thần ấy được cụ thể hóa trong Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030 với định hướng “phát triển du lịch bền vững và bao trùm, trên nền tảng tăng trưởng xanh; quản lý, sử dụng hiệu quả tài nguyên thiên nhiên, bảo vệ môi trường và đa dạng sinh học; chủ động thích ứng với biến đổi khí hậu”.

Tuyên Quang là vùng đất sở hữu hệ thống cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ, thơ mộng, di sản văn hóa đa dạng. Cụ thể hóa định hướng của Trung ương,

Chuyện CUỐI TUẦN

“Xanh” để phát triển

■ PHƯƠNG ĐÔNG

SAU sáp nhập đơn vị hành chính, tỉnh Tuyên Quang mới không chỉ gia tăng về quy mô địa lý mà còn mở ra một không gian phát triển trong lĩnh vực du lịch. Sự hợp nhất tiềm năng du lịch lịch sử, văn hóa, tâm linh với vẻ đẹp thiên nhiên hùng vĩ của Cao nguyên đá và bản sắc văn hóa độc đáo của đồng bào các dân tộc vùng cao đã tạo nên một kho tàng du lịch phong phú, đa dạng từ nghỉ dưỡng, khám phá đến du lịch mạo hiểm.

Tuy nhiên, để biến tiềm năng khổng lồ này thành động lực phát triển bền vững, tỉnh cần xác lập một chiến lược phát triển du lịch cốt lõi: Du lịch xanh. Du lịch xanh không chỉ là một xu hướng toàn cầu mà còn là con đường duy nhất để bảo vệ tài nguyên thiên nhiên quý giá, duy trì cân bằng môi trường và đảm bảo lợi ích lâu dài cho cộng đồng địa phương. Đây là một đòi hỏi tất yếu để du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn.

Để hiện thực hóa mục tiêu này, tỉnh cần triển khai một chuỗi các giải pháp mang tính đồng bộ và đột phá. Trong đó, giải pháp đầu tiên và quan trọng nhất là tạo ra các cơ chế, chính sách và quy định cụ thể nhằm khuyến khích, hỗ trợ người dân và doanh nghiệp chuyển đổi mô hình kinh doanh sang du lịch xanh. Tỉnh cần ban hành các chính sách ưu đãi về thuế, hỗ trợ tài chính dài hạn và để

tiếp cận cho các dự án đầu tư vào công nghệ xanh hoặc bảo tồn văn hóa. Đồng thời, các chương trình đào tạo chuyên sâu về du lịch bền vững, quản lý môi trường và khai thác du lịch có trách nhiệm phải được tổ chức thường xuyên, giúp nâng cao năng lực cho đội ngũ nhân lực làm du lịch địa phương.

Tiếp đến là đầu tư vào hạ tầng và công nghệ xanh như việc sử dụng năng lượng tái tạo điện mặt trời trong các cơ sở lưu trú và khu nghỉ dưỡng. Xây dựng hệ thống xử lý nước, rác thải thông minh để giảm thiểu ô nhiễm môi trường, tiết kiệm năng lượng. Việc chuyển đổi phương tiện vận chuyển du lịch sang các loại hình thân thiện với môi trường như: xe điện, xe đạp, hoặc phương tiện chạy nhiên liệu sạch, cũng sẽ giảm thiểu đáng kể tác động tiêu cực lên cảnh quan và tài nguyên.

Song song với đó, việc tăng cường giáo dục và nâng cao nhận thức cho cộng đồng là khâu then chốt. Người dân địa phương, đặc biệt là đồng bào các dân tộc thiểu số, chính là chủ thể bảo tồn văn hóa và tài nguyên thiên nhiên. Các chương trình giáo dục về bảo vệ môi trường, giảm thiểu rác thải nhựa, và khai thác du lịch có trách nhiệm sẽ giúp cộng đồng có ý thức hơn về vai trò của mình trong chuỗi giá trị du lịch xanh ■

Hiệp hội Du lịch tỉnh khảo sát, xây dựng tuyến du lịch khám phá rừng trúc trên Cao nguyên đá.

Khu nghỉ dưỡng H'Mong Village (xã Lũng Tám) đạt nhãn Du lịch Xanh VITA GREEN và Khách sạn Xanh ASEAN.

Xanh tốt nhất Việt Nam. Mô hình này tạo việc làm cho hơn 70 lao động, doanh thu hơn 20 tỷ đồng/năm, là minh chứng sinh động khi đi sản được khai thác đúng cách sẽ trở thành nguồn lực kinh tế thực sự bền vững.

Tại xã Hồng Thái, nơi được ví như “nàng thơ vùng cao” của xứ Tuyên, thiên nhiên và văn hóa hòa quyện tạo nên sức hút riêng. Ruộng bậc thang, mây trắng, khí hậu mát lành cùng nếp sống mộc mạc của người Dao Tiền đã biến nơi đây thành điểm đến lý tưởng cho du lịch xanh. Xã hiện có 16 cơ sở lưu trú, đón hàng chục nghìn lượt khách mỗi năm. Đặc biệt, ở thôn Khâu Trảng, những ngôi nhà sàn truyền thống được cải tạo làm homestay vẫn giữ trọn nét bản địa.

Hiện toàn tỉnh có 54 làng văn hóa du lịch cộng đồng, trong đó 9 làng đạt OCOP 3 - 4 sao, trở thành mô hình vừa bảo tồn di sản vừa phát triển du lịch xanh. Nhiều điểm du lịch nổi bật như Panhous (Thông Nguyên), Nà Tông (Thượng Lâm), Lô Lô Chải (Lũng Cú), Nậm Đăm (Quản Bạ) đạt giải thưởng trong nước và quốc tế, đều gắn với tiêu chí du lịch xanh, du lịch có trách nhiệm. Ví như, ở Nậm Đăm, du khách được cùng người dân làm nương, nấu ăn, thưởng thức đặc sản, tham gia điệu múa truyền thống, sử dụng dịch vụ tắm lá thuốc, chế biến thảo dược của người Dao bắt đầu phát triển từ năm 2012, nhờ đi đúng định hướng đến năm 2017, Nậm Đăm được vinh danh “ASEAN Homestay”. Toàn thôn hiện có 39/68 hộ làm du lịch, thu nhập bình quân trên 50 triệu đồng/người/năm, nhiều hộ đạt doanh thu hơn 300 triệu đồng. Những tour du lịch xanh như “Trải nghiệm văn hóa Cao Lan”, “Khám phá di sản cao nguyên đá Đồng Văn”, “Du lịch sinh

thái trên sông Gâm” đang được kết nối, tạo chuỗi sản phẩm xanh đa dạng.

Đặc biệt, thôn Lô Lô Chải, xã Lũng Cú vừa vinh dự được công nhận là một trong những Làng Du lịch cộng đồng tiêu biểu nhất thế giới, sau khi vượt qua hơn 270 hồ sơ đến từ 65 quốc gia. Giải thưởng do UN Tourism khởi xướng là sáng kiến toàn cầu nhằm tôn vinh các điểm đến nông thôn có thành tích xuất sắc trong bảo tồn văn hóa, thiên nhiên, phát triển du lịch bền vững và nâng cao sinh kế cho cộng đồng.

Song song với phát triển cơ sở, Hiệp hội Du lịch tỉnh tích cực xúc tiến “Liên kết dòng chảy xanh - Du lịch miền di sản Đông Bắc”; Trung tâm Xúc tiến Du lịch tỉnh triển khai nhiều hoạt động ý nghĩa: Tổ chức các đoàn khảo sát du lịch gắn với trồng cây xanh với thông điệp “Mỗi du khách trồng thêm một cây”; chương trình Du lịch xe đạp xuyên biên giới, Du lịch không rác thải, Hành trình không khói bụi... Bà Vũ Mai Hương, Phó Giám đốc Trung tâm, cho biết: “Phát triển du lịch xanh, du lịch có trách nhiệm gắn năng lượng sạch không còn là lựa chọn mà là yêu cầu sống còn để du lịch phát triển bền vững”.

Hành trình cần sự đồng hành

Dù đã gặt hái “quả ngọt” đầu tiên, thu hút đông đảo du khách, trong 10 tháng năm 2025, tỉnh ước đón trên 3,2 triệu lượt du khách; tổng chi tiêu du lịch ước đạt 8.736,9 tỷ đồng. Song hành trình phát triển du lịch xanh của Tuyên Quang vẫn còn nhiều thách thức.

Ở một số điểm như Na Hang, Đồng Văn, Lũng Cú, Mèo Vạc, tình trạng rác thải sinh hoạt vẫn tồn tại; một số hộ dân xây dựng cơ sở lưu trú tự phát gây phá vỡ cảnh quan. Hạ tầng xanh, quy hoạch không gian sinh thái còn thiếu đồng bộ, trong khi năng lực quản lý môi trường du lịch chưa theo kịp tốc độ tăng trưởng.

Tại Hội chợ Du lịch quốc tế TP. Hồ Chí Minh 2025, tọa đàm về năng lượng sạch trong phát triển du lịch chỉ ra rằng hơn 74% du khách dưới 30 tuổi ưu tiên tính bền vững khi lựa chọn điểm đến, hơn 80% du khách quốc tế chọn nơi thân thiện với môi trường. Đây là tín hiệu bước du lịch Tuyên Quang phải chuyển động nhanh hơn, nắm bắt xu thế.

Trong giai đoạn 2025 - 2035, tỉnh cần triển khai Chiến lược phát triển du lịch xanh gắn với Quy hoạch phát triển bền vững vùng Trung du và miền núi phía Bắc; sớm ban hành Bộ tiêu chí “Du lịch xanh Tuyên Quang” áp dụng thống nhất cho các khu, điểm du lịch, cơ sở lưu trú và doanh nghiệp. Cùng với đó là có các cơ chế ưu đãi đầu tư xanh, hỗ trợ HTX, doanh nghiệp lắp đặt hệ thống xử lý rác thải, khuyến khích sử dụng năng lượng tái tạo, phương tiện thân thiện môi trường như xe điện, xe đạp du lịch.

Giải pháp căn cốt hơn là nâng cao nhận thức cộng đồng về du lịch xanh, hình thành thói quen ứng xử văn minh, gìn giữ thiên nhiên, văn hóa bản địa. Cần đẩy mạnh phát triển sản phẩm nông nghiệp hữu cơ gắn du lịch vùng cam sành Hàm Yên, chè Shan tuyết Na

Hang, Thông Nguyên, mật ong, được liệu dưới tán rừng... Mỗi sản phẩm không chỉ là hàng hóa mà là “câu chuyện xanh” của đất và người xứ Tuyên. Đồng thời, phát triển chuỗi giá trị tuần hoàn trong dịch vụ du lịch từ tái sử dụng rác hữu cơ, giảm thiểu bao bì nhựa, để mọi mắt xích trong ngành du lịch đều thân thiện với môi trường. Gắn với đó là việc xây dựng thương hiệu “Tuyên Quang - Điểm đến xanh của miền núi phía Bắc”, đẩy mạnh truyền thông số, lan tỏa hình ảnh du lịch xanh trên nền tảng mạng xã hội, kết nối với xu thế toàn cầu.

Phó Chủ tịch UBND tỉnh Vương Ngọc Hà nhấn mạnh: Mục tiêu thời gian tới là đưa du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, tỉnh sẽ tiếp tục đồng hành với người dân và doanh nghiệp để triển khai các giải pháp phát triển bền vững, gắn du lịch xanh với bảo tồn, phát huy lễ hội truyền thống, đồng thời đào tạo nguồn nhân lực, nâng cao chất lượng dịch vụ, hướng tới xây dựng Tuyên Quang - điểm đến thân thiện, hấp dẫn, giàu bản sắc, đặc biệt nỗ lực giữ vững danh hiệu Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn trong đợt tái đánh giá lần thứ tư năm 2026.

Giờ đây, du lịch xanh không còn là khẩu hiệu, mà là cam kết hành động vì tương lai bền vững. Với định hướng đúng đắn, sự đồng hành của chính quyền, doanh nghiệp và cộng đồng, Tuyên Quang đang chuyển mình mạnh mẽ từ “xanh của cảnh quan” đến “xanh của phát triển”, hài hòa giữa thiên nhiên, văn hóa và con người ■

DIỄN ĐÀN

Từ quy hoạch đến quản trị

■ THỦY CHÂU

PHÁT triển du lịch xanh đang trở thành xu thế tất yếu, không chỉ để bảo vệ môi trường, ứng phó biến đổi khí hậu mà còn là cách thức đảm bảo sự bền vững lâu dài của ngành công nghiệp không khói. Tuy nhiên, để biến những bản quy hoạch “xanh” thành hiện thực “xanh”, vai trò của chính quyền địa phương, đặc biệt là năng lực quản trị du lịch xanh cần được coi trọng.

Những năm gần đây, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chiến lược, quy hoạch, chương trình hành động hướng đến mục tiêu phát triển du lịch bền vững. Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030 nhấn mạnh yêu cầu “phát triển du lịch bền vững và bao trùm, trên nền tảng tăng trưởng xanh”.

Cùng với đó, Quy hoạch hệ thống du lịch Việt Nam thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn 2045 đặt mục tiêu đến năm 2030, du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, phát triển theo hướng tăng trưởng xanh, bảo đảm cân bằng giữa khai thác tài nguyên và bảo tồn thiên nhiên.

Tại Tuyên Quang, quan điểm phát triển “kinh tế xanh, du lịch xanh” được cụ thể hóa trong nhiều nghị quyết, kế hoạch của tỉnh. Nhờ định hướng đúng đắn, Tuyên Quang đã hình thành nhiều mô hình du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng xanh tiêu biểu.

Tuy nhiên, giữa “quy hoạch xanh” và “thực tiễn xanh” vẫn còn khoảng cách đáng kể. Nhiều địa phương có tiềm năng nhưng chưa hình thành cơ chế quản trị du lịch xanh rõ ràng, chưa thực sự hiệu quả.

Nếu quy hoạch là “bản thiết kế xanh”, thì quản trị du lịch xanh chính là khâu vận hành thông minh để biến quy hoạch thành hiện thực, đảm bảo hài hòa lợi ích giữa nhà nước - doanh nghiệp - cộng đồng.

Để phát triển du lịch xanh đúng hướng, Tuyên Quang cần coi quản trị du lịch xanh là một trụ cột trong chiến lược phát triển bền vững giai đoạn 2025 - 2035. Trước hết, cần hình thành cơ chế quản trị đa bên, trong đó chính quyền địa phương giữ vai trò điều phối, còn doanh nghiệp và cộng đồng tham gia giám sát, cùng chia sẻ lợi ích. Mô hình này đã được nhiều địa phương như Ninh Bình, Quảng Nam, Đà Nẵng... áp dụng thành công.

Chính quyền địa phương không chỉ là người quản lý, mà cần trở thành người kiến tạo, người đồng hành, khơi dậy vai trò chủ thể của doanh nghiệp và cộng đồng.

Khi những bản quy hoạch xanh được triển khai bằng tư duy quản trị xanh, Tuyên Quang hoàn toàn có thể trở thành điểm đến mẫu mực về du lịch bền vững của vùng Trung du và miền núi phía Bắc, nơi thiên nhiên được gìn giữ, văn hóa được tôn vinh và con người được hưởng lợi từ phát triển hài hòa ■

Hướng đi tất yếu

Tiến sĩ **TRƯỜNG SỸ VINH**, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phát triển du lịch, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam

Chú trọng bản sắc và không gian di sản liên mạch

CHIẾN lược phát triển du lịch: “**Sinh thái xanh, bản sắc và bền vững**”, là chú trọng phát triển du lịch xanh, phát triển du lịch dựa trên phát huy bản sắc văn hóa đặc trưng của các dân tộc và hướng tới phát triển du lịch bền vững. Đây là xu thế phát triển du lịch ở Việt Nam và phù hợp với định hướng phát triển du lịch ở Tuyên Quang hiện nay. Sau khi sáp nhập, Tuyên Quang trở thành địa phương hội tụ đầy đủ chiều sâu lịch sử, di sản văn hóa và cảnh quan tự nhiên đặc sắc. Tình cần xây dựng quy hoạch và phát triển sản phẩm du lịch dựa trên các tiêu chí xanh - sạch - bền vững, lấy bảo tồn tài

nguyên và giá trị văn hóa bản địa làm trung tâm. Bên cạnh đó, nên hình thành các mô hình du lịch cộng đồng kiểu mẫu, gắn với bảo tồn làng nghề, ẩm thực và phong tục truyền thống tạo sức hấp dẫn riêng cho du khách. Đồng thời tăng cường năng lực cho cộng đồng và doanh nghiệp địa phương thông qua đào tạo, hướng dẫn về du lịch có trách nhiệm, sử dụng năng lượng tái tạo, quản lý rác thải, tiết kiệm nước và bảo vệ môi trường.

Một hướng đi quan trọng khác là đẩy mạnh liên kết vùng với các tỉnh trong khu vực nhằm hình thành chuỗi sản phẩm du lịch xanh đặc trưng, tăng khả năng cạnh tranh và thu hút khách lưu trú dài ngày. Nếu được triển khai đồng bộ và có tầm nhìn dài hạn, sẽ giúp Tuyên Quang trở thành điểm sáng về phát triển du lịch xanh - một điểm đến “sinh thái, bản sắc và bền vững”.

Đồng chí **LY NGỌC LONG**, Phó Chủ tịch UBND xã Sà Phìn

Xanh hóa du lịch, bền vững biên cương

TOÀN xã hiện có 6 điểm du lịch, trong đó 3 điểm đã được công nhận, 1 điểm đang hoàn thiện và 2 điểm đã đưa vào quy hoạch. Mỗi năm, Sà Phìn đón hơn 400.000 lượt khách, mang lại doanh thu hàng chục tỷ đồng và tạo việc làm ổn định cho hơn 300 lao động địa phương. Xác định phát triển du lịch xanh là hướng đi bền vững, xã Sà Phìn đã triển khai nhiều mô hình du lịch sinh thái, cộng đồng gắn với bảo vệ môi trường và phát huy giá trị bản địa. Cụ thể, xã ban hành quy ước “thôn, bản du lịch xanh - sạch - đẹp”, trong đó, mỗi hộ dân tham gia dịch vụ du lịch đều cam kết không xả

rác thải ra môi trường, hạn chế túi nilon, sử dụng nước tiết kiệm và phân loại rác tại nguồn. Cùng với đó, xã đẩy mạnh trồng hoa, cây cảnh, cải tạo cảnh quan dọc tuyến đường du lịch, xây dựng các điểm check-in xanh, duy trì phong trào “Ngày thứ Bảy xanh” thu gom rác, trồng và chăm sóc cây xanh tại các điểm du lịch cộng đồng. Các hộ làm homestay được khuyến khích giữ nguyên kiến trúc nhà trình tường truyền thống của người Mông, sử dụng vật liệu tự nhiên trong sửa chữa, trang trí; đưa ẩm thực truyền thống, sản phẩm thổ cẩm, nhạc cụ dân tộc vào phục vụ du khách...

Ông **LƯƠNG DUY DOANH**, chủ Homestay Nậm Đíp và Bản Bon, thôn Nậm Đíp, xã Lâm Bình

Cần vốn để xanh hơn

Homestay Nậm Đíp và Bản Bon được xây dựng theo kiến trúc nhà sàn truyền thống của người Tày, sử dụng vật liệu tự nhiên thân thiện với môi trường; khuôn viên trồng nhiều hoa, cây xanh để tạo cảnh quan và không gian trong lành, gần gũi với thiên nhiên. Mỗi năm, homestay đón trên 4.000 lượt khách, tạo việc làm cho 3 - 10 lao động địa phương. Du khách đến đây được hòa mình vào đời sống văn hóa của người Tày, trải nghiệm tắm suối, leo núi, thưởng thức ẩm thực sạch chế biến từ nguyên liệu bản địa; các món ăn

Du lịch xanh bền vững đang là xu hướng tất yếu của ngành Du lịch. Tuyên Quang với những lợi thế về tài nguyên thiên nhiên phong phú cùng bản sắc văn hóa độc đáo đang đứng trước cơ hội lớn để khẳng định vị thế “vùng du lịch di sản xanh” trên bản đồ du lịch Việt Nam. Báo Tuyên Quang giới thiệu cùng bạn đọc chùm phỏng vấn chuyên sâu - cung cấp những góc nhìn đa chiều và hướng đi mới, sáng tạo, hướng đến một Tuyên Quang phát triển trách nhiệm, nhân văn và bền vững.

Đồng chí **NGUYỄN THỊ HOÀI**

Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch

Tuyên Quang phát triển du lịch xanh, hiện đại và bền vững

TUYÊN Quang xác định du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn, phát triển theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại, xanh và bền vững, lấy du lịch cộng đồng làm trọng tâm. Trong đó, chuyển đổi số và chuyển đổi xanh được xem là hai trụ cột song hành, tạo nền tảng cho quá trình đổi mới và phát triển. Thời gian tới, ngành du lịch tỉnh sẽ tiếp tục đẩy mạnh liên kết công - tư, tăng cường hợp tác quốc tế và chia sẻ dữ liệu để cùng kiến tạo hệ sinh thái du lịch thông minh, bền vững; xây dựng bộ quy tắc về du lịch xanh nhằm thiết lập các chuẩn mực chung, khuyến khích doanh nghiệp và cộng đồng cùng thực hành. Bên cạnh đó, ngành cũng chú trọng thúc đẩy liên kết vùng, liên kết ngành để hình thành chuỗi giá trị du lịch bền vững; phát triển sản phẩm du lịch gắn với nông nghiệp, văn hóa, môi trường và công nghệ, hướng tới những sản phẩm đặc trưng, có chiều sâu và khả năng cạnh tranh cao. Tỉnh cũng tập trung đầu tư phát triển nguồn nhân lực du lịch, nhất là đội ngũ có kỹ năng số và kiến thức về phát triển bền vững; khuyến khích phát triển các mô hình kinh doanh du lịch xanh gắn với bảo tồn các di sản, văn hóa truyền thống của cộng đồng các dân tộc - yếu tố then chốt để hiện thực hóa mục tiêu xây dựng Tuyên Quang trở thành điểm đến xanh, thân thiện và hấp dẫn.

Ông **NGUYỄN VĂN TRÃI**, Giám đốc Công ty TNHH Một thành viên Dịch vụ, du lịch và Thương mại Hà Giang Trẻ

Cần cơ chế đồng hành

PHÁT triển du lịch xanh là xu hướng tất yếu, song để có thể chuyển đổi thực chất, rất cần sự hỗ trợ cụ thể về cơ chế, chính sách. Bởi thực tế, các doanh nghiệp lữ hành ở Tuyên Quang hiện nay phần lớn có quy mô vừa và nhỏ, nguồn lực hạn chế nên cần được tiếp cận các chương trình vay ưu đãi, hỗ trợ chuyển đổi số, hợp tác đầu tư hạ tầng để xây dựng các sản phẩm du lịch thân thiện với môi trường.

Phát triển du lịch xanh phải bắt đầu từ yếu tố con người, nên bên cạnh hỗ trợ về vốn, doanh nghiệp lữ hành cần có thêm các chính sách hỗ trợ đào tạo nhân lực, đặc biệt là hướng dẫn viên và lao động địa phương, để họ hiểu và thực hành đúng các nguyên tắc du lịch bền vững. Song song với đó, truyền thông, nâng cao nhận thức cộng đồng và du khách về lối sống xanh, du lịch có vai trò rất quan trọng.

Chúng tôi mong muốn được đồng hành cùng chính quyền trong xây dựng những tuyến du lịch xanh, khuyến khích du khách tham gia các hoạt động bảo tồn, trồng cây, làm sạch điểm đến hoặc trải nghiệm nông nghiệp bền vững.

được bày trên mẹt lát lá chuối - vừa đẹp mắt, vừa thân thiện với môi trường.

Để giữ không gian du lịch xanh, chúng tôi chú trọng phân loại rác tại nguồn, ủ rác hữu cơ, hạn chế túi nilon và hướng dẫn du khách cùng bảo vệ môi trường sinh thái. Chúng tôi mong được hỗ trợ thêm về vốn ưu đãi để có điều kiện đầu tư hạ tầng xanh; tập huấn nghiệp vụ và quảng bá du lịch nhằm nâng cao chất lượng dịch vụ, góp phần lan tỏa giá trị du lịch xanh, bền vững và bản sắc của người Tày ở Nậm Đíp.

ĐẤT VÀ NGƯỜI TUYÊN QUANG

Làng du lịch Mà Tông

■ Ghi chép: LÊ DUY

Thôn Nà Tông duy trì hoạt động của Đội văn nghệ biểu diễn phục vụ du khách.

Cả làng làm du lịch

ĐẾN Nà Tông hôm nay, ít ai có thể hình dung rằng nơi đây từng là thôn khó khăn của tỉnh. Ai cũng nghĩ Nà Tông sẽ mãi giậm chân tại chỗ bởi kinh tế người dân chủ yếu dựa vào nông nghiệp.

Chủ tịch UBND xã Thượng Lâm Ma Công Khâm kể, năm 2014, gia đình bà Triệu Thị Xướng ở thôn Nà Tông đã tiên phong phát triển loại hình du lịch cộng đồng với tên gọi Homestay Hoàng Tuấn. Sau khi được cán bộ tư vấn, hỗ trợ về cách làm du lịch homestay và được chính quyền xã vận động, bà Xướng đã chủ động cải tạo nhà cửa để làm dịch vụ. Từ năm 2014 đến nay, trung bình mỗi tháng, gia đình bà đón trên 500 lượt khách đến tham quan, trải nghiệm, mang lại nguồn thu vài chục triệu đồng.

Bà Xướng bảo, chưa bao giờ bà nghĩ những thứ sẵn có ở bản mình lại có thể trở thành tiềm năng du lịch. Hiện gia đình bà còn có ba thuyền đưa đón khách du lịch tham quan lòng hồ sinh thái Na Hang - Lâm Bình.

Năm 2019, các chàng trai Tây nhóm "Tài Ngào miền cổ tích Thượng Lâm" nảy ra ý tưởng lập homestay theo phong cách người trẻ. Có sẵn khu đất rộng gần 2.500 m² nằm ngay trên trục đường ra Bến Thủy, được hỗ trợ hơn 400 triệu đồng từ Quỹ Quốc gia về việc làm cùng với tiền đóng góp của các thành viên, sau gần một năm xây dựng, đến tháng 5 năm 2019, Homestay Tài Ngào chính thức đi vào hoạt động.

Những ngày đầu mở cửa đón khách là quãng thời gian đầy gian nan với biết bao âu lo của những chàng thanh niên trẻ. Nhờ bạn bè giới thiệu và qua chiếc điện thoại thông minh, các anh tìm hiểu trên mạng về cách làm du lịch. Họ nhanh chóng lập Fanpage "Homestay Tài Ngào", chụp ảnh, đăng tải những phong cảnh đẹp của hồ, quảng bá hình ảnh du lịch cộng đồng, các điểm tham quan và món ăn đặc sản địa phương.

Đến nay, trung bình mỗi tháng, Homestay Tài Ngào đón khoảng 250 - 300 lượt khách đến nghỉ dưỡng. Anh Hoàng Văn Minh, chủ Homestay Tài Ngào kiêm Bí thư Chi bộ thôn kể rằng, các anh còn lập nhóm

Thôn Nà Tông, xã Thượng Lâm những ngày tháng 11 trời se lạnh, ẩn hiện dưới những đám mây vờn quanh 99 ngọn núi mang hình dáng cánh chim Phượng Hoàng. Ai đến Nà Tông cũng có cảm giác thời gian như chậm lại. Ở đây, người dân vẫn lưu giữ nguyên vẹn những nét văn hóa đặc trưng của dân tộc Tày: từ ngôn ngữ, tín ngưỡng, trang phục, âm nhạc đến ẩm thực. Làng Văn hóa du lịch Nà Tông cũng là một trong 130 bản làng du lịch của 11 nền kinh tế APEC được chọn giới thiệu, quảng bá trên website của APEC.

Du khách trải nghiệm du lịch tại thôn Nà Tông.

Ảnh: TỐ MAI

Facebook, Zalo để giao lưu trực tuyến, chia sẻ thông tin về sản phẩm du lịch của gia đình và địa phương, đồng thời phân công các hộ trong thôn tham gia phục vụ du khách. Cách làm này đã giúp du khách được trải nghiệm dịch vụ chất lượng và chuyên nghiệp hơn.

Hướng đến sự bền vững

Du khách đến với Nà Tông không chỉ được nghỉ ngơi trong những ngôi nhà sàn hàng trăm năm tuổi của người Tày mà còn được thưởng thức các làn điệu dân ca truyền thống và những món ăn bình dị của đồng bào. Đến nay, toàn thôn đã thành lập 12 đội văn nghệ biểu diễn phục vụ du khách khi đến tham quan, nghỉ dưỡng.

Các nghề truyền thống như dệt vải, thêu hoa vẫn trên trang phục dân tộc, làm đồ trang sức bằng bạc như hoa tai, vòng cổ, vòng tay, khăn quàng đầu, làm cơm, bánh dày cũng được khôi phục. Du khách còn được tham quan lòng hồ sinh thái Na Hang - Lâm Bình và cùng gia chủ thưởng thức những bữa cơm đậm bản sắc dân tộc - đó là những trải nghiệm khó quên.

Anh Hoàng Văn Minh hồ hởi chia sẻ: Để đảm bảo lợi ích từ du lịch được chia sẻ công

bằng, thôn đã sắp xếp và thành lập các tổ nhóm hộ có cùng sở thích nhằm chuyên nghiệp hóa từng khâu, nâng cao chất lượng dịch vụ. Cụ thể, thôn có nhóm hộ chuyên cung cấp thực phẩm chăn nuôi, trồng rau sạch; nhóm hộ chuyên nấu ăn, khi có khách mỗi hộ nấu một món; nhóm hộ đón khách trải nghiệm dệt vải, làm sản phẩm lưu niệm; nhóm hộ làm bánh

dây vừa phục vụ khách thường thức vừa để họ trải nghiệm.

Đời sống khởi sắc nhờ du lịch

Chủ tịch UBND xã Ma Công Khâm cho biết, từ khi làm du lịch cộng đồng, ý thức về vệ sinh môi trường của người dân được nâng cao rõ rệt. Các hộ gia đình làm du

lịch đều tự giác dọn dẹp, giữ gìn nhà cửa sạch sẽ, ngăn nắp, chú trọng vệ sinh cá nhân và an toàn thực phẩm hằng ngày. Thức ăn phục vụ khách chủ yếu là những món đặc sản của địa phương như rau nướng, cá ao, gà, lợn, tất cả đều do bà con trong thôn tự nuôi, trồng và đánh bắt, bảo đảm an toàn.

Hiện nay, các hộ phát triển dịch vụ homestay trong thôn Nà Tông đều liên kết với nhau và với người dân trong thôn, tạo việc làm ổn định, giúp tăng thu nhập.

Bà Hòa Thị Hiền, một trong những "triệu phú" của thôn, chia sẻ: Từ năm 2018, gia đình bà đầu tư phát triển chăn nuôi, đến nay duy trì 30 con dê, 6 con bò, 20 con lợn và hơn 100 con gà, ngan, vịt. Các cơ sở homestay trong thôn đều lấy sản phẩm của bà, mỗi năm trừ chi phí, gia đình thu lãi gần 200 triệu đồng. Bà Hiền phấn khởi nói, nhờ du lịch mà bản làng đổi thay, sản phẩm làm ra đều có nơi tiêu thụ.

Người Tày Nà Tông bao đời gần bó sinh kế với cùi rừng, ruộng lúa, nương ngô, con tôm, con cá nơi lòng hồ, khe suối. Giờ đây, chính những con người ấy đã trở thành chủ nhân của loại hình du lịch nông thôn đầy tiềm năng. Và cũng nhờ du lịch, Nà Tông hôm nay không còn hộ nghèo ■

GIẢI THOẠI

Sấn gánh càn khôn ghé thẳng vai

■ HẢI YẾN

MỘT ngày hè oi ả ở xứ Nghệ, thấy học dẫn trò ra sông tắm mát cho dịu nóng. Khi qua cống đá xanh đầu làng, thấy ngẫu hứng ra về đối: "Đá xanh ghép cống, hòn dưới nóng hòn trên". Trong khi các trò còn suy nghĩ, cậu Củng (tên húy của Nguyễn Công Trứ) nhanh trí đáp ngay: "Ngôi đồ lợp nghề, lớp sau đè lớp trước". Cậu đối vừa chỉnh chữ, chỉnh ý, lại hàm nghĩa sâu xa: hậu sinh khả úy, lớp sau hơn lớp trước. Mọi người khen ngợi, thấy mỉm cười hài lòng.

Đang mãi bàn luận, bỗng trời đổ mưa như trút. Thấy trò chạy vội vào quán nước

ven đường trú tạm. Một người đàn ông gánh cỏ cũng vội quẳng gánh ngoài hiên, đội mưa tạnh liền tất tả vác lên vai đi tiếp. Thấy nhìn cảnh ấy, nảy ý ra để làm thơ tức cảnh. Trong khi các trò đang loay hoay, Củng đã ứng khẩu đọc luôn hai câu:

"Tạnh cơn phong vũ lò ngay mặt,
Sấn gánh càn khôn ghé thẳng vai".

Hai câu thơ chỉnh đối, hàm nghĩa sâu xa, vừa tả cảnh vừa tỏ chí khí hiên ngang của kẻ trượng phu. Thấy học cảm phục, khen học trò có cốt cách phi thường, tin rằng mai sau tất làm nên nghiệp lớn ■

(Sưu tầm)

Xứ Tuyên qua lăng kính hội họa

■ GIANG L

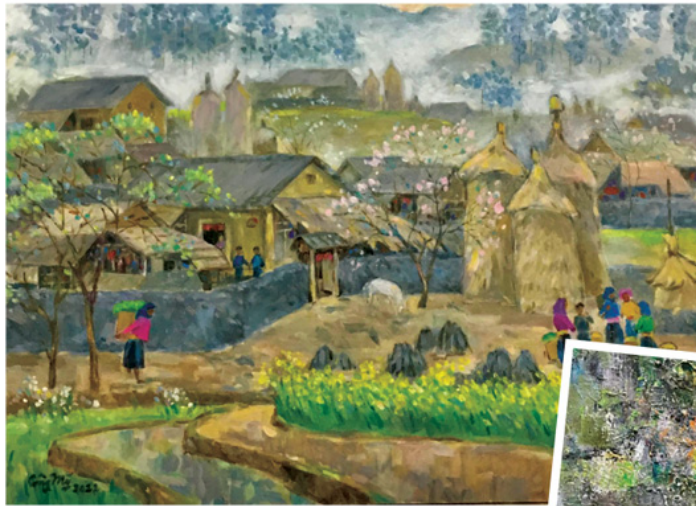
Với bút pháp tài hoa và sức sáng tạo không ngừng, các họa sỹ đã chuyển tải tình yêu của mình với Tuyên Quang vào từng tác phẩm hội họa. Những khoảnh khắc ấn tượng nhất về núi non hùng vĩ, văn hóa bản địa và con người xứ Tuyên đã được “kể lại” một cách chân thực qua ngôn ngữ của sắc màu, mang đến cho người xem những cảm nhận sâu sắc về vẻ đẹp của mảnh đất này.

THIÊN NHIÊN Tươi ĐẸP

Hội họa Tuyên Quang đã thành công khi khắc họa một bức chân dung thiên nhiên tuyệt đẹp, phản ánh trọn vẹn sự phong phú và đa dạng của mảnh đất này. Vẻ đẹp ấy không đơn điệu, mà lúc hiện lên đầy thơ mộng, trữ tình, lúc lại mang vẻ đẹp hùng vĩ, kiêu hãnh của vùng Cao nguyên đá trùng điệp.

Người yêu hội họa cả nước biết đến tên tuổi Mai Hùng qua những bức tranh lụa mang đậm sắc màu vùng cao như: “Trông ra biên giới”, “Buổi sớm đi tuần”,.... Ông từng ghi dấu ấn với tác phẩm “Chiều Quán Bạ” được trưng bày tại Algeria. Những tác phẩm khắc khoải tình yêu miền núi được người yêu hội họa đón nhận như: “Nguồn nước mới”, “Tết tháng 3”, “Chuyện ở vùng cao”... Khi xem tranh của ông, người xem ấn tượng về một không gian rộng, hiện diện con người và cảnh vật hài hòa.

Ta có thể cảm nhận rõ điều này khi chiêm ngưỡng tác phẩm “Chiều Quán Bạ”, bức tranh từng ghi dấu ấn của ông tại Algeria. Bức tranh không sa vào việc mô tả đặc tả địa lý, mà tập trung nắm bắt “cái hồn” của một buổi chiều yên ả trên miền núi. Bố cục của “Chiều Quán Bạ” đúng như phong cách của ông: vô cùng khoáng đạt. Người xem có thể cảm nhận được cả không khí và ánh sáng dịu nhẹ của buổi chiều đang dần buông trên thung lũng.

Tác phẩm “Trên nương” của họa sĩ Đỗ Đức được đấu giá 4.000 USD để gây quỹ thiên nguyện ủng hộ trẻ em miền núi Tuyên Quang.

Xem tranh của họa sỹ Nguyễn Công Mỹ, người xem sẽ bắt gặp những phong cảnh miền núi Tuyên Quang thân thuộc và tha thiết đến mức có thể chạm được đến nỗi nhớ về quê hương. Đó là hình ảnh ngôi nhà sàn, những cô gái Nùng quẩy quang gánh trở về nhà giữa trền lúa xanh mênh mang trong “Chiều về bản”; cảnh hùng vĩ của rừng xanh, núi cao và bầu trời rộng đầy hy vọng đẫm xanh; hay là những nét vẽ tỉ mỉ, chi tiết, đẹp kỳ diệu trong “Đón mẹ”, “Ngày xuân đi hội”... Tất cả đều khiến người xem cứ muốn đứng mãi để cảm nhận và hoài niệm.

Tranh thiên nhiên của họa sỹ Đỗ Đức khác biệt, bởi ông không chỉ vẽ

hình hài của đá, mà còn vẽ linh hồn của nó. Tranh của ông được ví như “những bài thơ trên đá” hay “cổ tích cao nguyên”. Bằng bút pháp mạnh mẽ, Đỗ Đức đã chắt lọc được cái vẻ đẹp vừa khắc nghiệt, gai góc, vừa vô cùng lãng mạn, bí tráng của thiên nhiên Cao nguyên đá. Các bức tranh như “Nắng trên dãy Hồng Ngài”, “Sương sớm rêu cao”, “Sườn phía Tây Sơn Vĩ” hay “Huỳnh thoại Khau Vai” không chỉ đơn thuần tả cảnh mà tái hiện linh hồn của từng viên đá, hốc cây, ngọn cỏ. Từ đó thể hiện sức sống mãnh liệt nơi vùng Cao nguyên đá.

Phong cảnh quê hương Tuyên Quang hiện lên trong nét vẽ của các họa sỹ thật đẹp với bố cục khoáng đạt, sinh động đường nét tươi tắn, đầy sức sống khiến người xem khó rời mắt được. Tiêu biểu như: “Đi bừa”, “Mưa bông Xín Mần” của Văn Lân, “Cao nguyên trời và đất”, “Sa mu yên tĩnh” của Mạnh Đức, “Trên núi”, “Chợ phiên” của Trần Thái...

MỖI BỨC TRANH LÀ MỘT CÂU CHUYỆN

Bên cạnh thiên nhiên hùng vĩ, hình ảnh con người miền núi Tuyên hiện lên trong hội họa một nét trầm sâu lắng, đằm thắm nhân văn.

Họa sỹ Nguyễn Ngọc E hiện cuộc sống con người một cách bình yên, ấm áp. Những con người hiền lành chất朴 tại các chợ phiên trong tác

“Chợ”, “Chợ

“Chợ miền

Đặc biệt tr

anh đi vào

tâm nhân v

biểu như tác

“Giấc Mơng

Đường nét k

tế thể hiện

công hình ảnh

Pà Thên với

khao khát ước

mình. Không g

tranh bị đóng

bởi một căn

nhỏ cũ kỹ. Hinh

gái ngồi giữa

khắc gần gũi

đã có một gi

từng con chim

bầu trời mang

ước vọng. Anh

cho biết, tác

kết quả trong

chuyến đi thực

Mình Quang,

hình ảnh ngư

Pà Thên chịu

thương chịu

khó. Bà thừ

trị và thái độ

lắng, buồn b

và chìm trong

vào điều mìn

bạn, công vi

Michelle

nếu chúng

thì liệu mỗi

Theo bà, dù

từ tế và lươ

vọng với ng

quanh, hãy

“Bắt đầu b

Cuốn sách

mọi lời giải,

để mỗi ngư

đồng. Việc

vào việc b

cuộc sống

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

Cuốn sách hướng tới việc chia sẻ công cụ, nguyên tắc giúp vượt qua sự bất định và thay đổi.

Giúp vượt qua bất định và thay đổi

Tuần này, mời bạn đọc cuốn *Ánh sáng trong ta* của Michelle Obama, cựu Đệ nhất phu nhân Hoa Kỳ. Sách do Lê Thanh Hà dịch, Nhà xuất bản Dân trí phát hành tại Việt Nam tháng 4/2025.

Không giống cuốn hồi ký nổi tiếng *Becoming* đã xuất bản trước đó, cuốn sách này của Michelle Obama hướng tới việc chia sẻ công cụ, thói quen, nguyên tắc giúp chúng ta vượt qua sự bất định và thay đổi. Bà trích dẫn các nguyên tắc riêng dành cho mình. Như ở chương đầu Sức mạnh từ những điều nhỏ bé, Michelle Obama chia sẻ cảm giác bị quá tải trong thời kỳ khủng hoảng (đại dịch COVID-19, tình trạng bất ổn xã hội) khi “mọi thứ đều lớn, mọi thứ đều hệ trọng. Bà dùng hình ảnh đan len như một phép ẩn dụ và công cụ thực tế: khi tâm trí quá rối loạn, việc làm một điều rất nhỏ giúp lấy lại bình tĩnh, kết nối với bản thân và công việc thủ công. Với bà, làm một điều nhỏ và hoàn thành nó cũng rất có ý nghĩa, giúp quay lại với năng lượng, tăng khả năng đối diện với những thử thách.

Đọc sách, bạn sẽ thấy nhiều trang như những bài học cho riêng mình. Ví dụ chương Bắt đầu bằng sự tử tế, kể

về một phụ nữ tên Ron, mỗi sáng thức dậy và chào thân thiện với chính mình trong gương, sự bắt đầu ngày mới bằng sự tử tế với bản thân. Trong cuộc sống hằng ngày, chúng ta rất thường bị áp lực từ công việc, từ bản thân, từ người khác. Việc tử tế với bản thân và người khác, sẽ đặt nền móng cho những hành động tích cực, và điều đó sẽ tạo nên sự khác biệt.

Có những trang sách nhắc đến Donald Trump - người kế nhiệm của Barack Obama - khá thận trọng nhưng sâu sắc. Michelle không nhắc nhiều, nhưng ám chỉ rất rõ khi nói người kế nhiệm “với một tầm nhìn khác biệt sâu sắc về vai trò của lãnh đạo”; “thời kỳ mà lòng tốt và sự thật bị xem nhẹ”; “thiếu lòng trắc ẩn”, “những năm tháng mà nhiều người cảm thấy như ánh sáng bị dập tắt”.

Ta nhận được thông điệp chính: cần giữ vững nhân cách dù người khác không như thế. Bà cho rằng dù đối phương có thể hành xử cay nghiệt, bạn vẫn có quyền chọn cách cư xử khác: Khi họ đi thấp, ta đi cao. Đây là triết lý mà bà khẳng định nhiều lần trong cuốn sách: ánh sáng trong ta càng phải được gìn giữ khi xung quanh trở nên

tối. Bà thừ

trị và thái độ

theo bà, dù

lũ làm việc trên nương và về nhà họ vẫn tất bật với công việc gia đình. Giữa trưa hè người phụ nữ ngồi bên bậc cửa có phút chợp mắt và giấc mơ ủa về. Tác phẩm được nhiều người đánh giá là chân thực, giàu tính nghệ thuật và biểu cảm ngôn ngữ rất cao.

Hành trình nghệ thuật của họa sĩ Lê Cù Thuần là sự hòa quyện độc đáo giữa kỹ thuật hội họa cổ điển và tâm hồn Việt đương đại. Anh tập trung khắc họa hình ảnh con người miền núi xứ Tuyên, đặc biệt là các thiếu nữ, với vẻ đẹp đôn hậu, thuần khiết và trong trẻo. Điều này thể hiện rõ trong tác phẩm “Trăng Hồng Quang”. Bằng kỹ thuật cổ điển kết hợp cảm xúc đương đại, anh khắc họa vẻ đẹp đôn hậu, trong sáng của thiếu nữ Dao Đỏ. Hay tác phẩm “Phía sau thung lũng” không chỉ là một bức chân dung, mà là một “trạng thái cảm xúc”, nơi con người hòa quyện với thiên nhiên và văn hóa. Qua đó, Lê Cù Thuần gửi gắm thông điệp về việc gìn giữ bản sắc văn hóa trong cuộc sống hiện đại hôm nay.

Với tình yêu sâu nặng của một người từng là giáo viên gắn bó với Tuyên Quang, họa sĩ Trần Nguyên Thế đã dùng hội họa để kể chuyện. Mỗi bức tranh của anh là một câu chuyện sâu sắc về đời sống, văn hóa và con người vùng cao. Anh không tìm kiếm những điều lớn lao, mà tập trung khắc họa vẻ đẹp giản dị, hiền lành và thân thuộc của đồng bào.

Điểm chung khi khắc họa vẻ đẹp con người xứ Tuyên, các họa sĩ không chỉ dừng lại ở việc khắc họa vẻ đẹp đôn hậu, chân thật và mộc mạc bên ngoài, mà họ còn đi sâu vào thế giới nội tâm, biến mỗi tác phẩm thành một câu chuyện độc đáo.

Bằng bút pháp tài hoa, tâm hồn đồng điệu và một tình yêu mãnh liệt, các thế hệ họa sĩ đã không chỉ “vẽ” Tuyên Quang. Họ đã “kể lại” một Tuyên Quang đa chiều, chuyển tải thành công vẻ đẹp của mảnh đất này thành những tác phẩm nghệ thuật sống động ■

■ MINH AN

nhận rằng, khi chứng kiến sự thay đổi chính của một số lãnh đạo mới, bà cảm thấy lo, thậm chí mất phương hướng. Nhưng thay đổi thất vọng, bà chọn cách bước lùi lại, nhìn nhận có thể kiểm soát như lòng tin, gia đình, tình yêu ý nghĩa.

Obama còn mời gọi độc giả tự soi mình: “ta thất vọng về những người cầm quyền, cá nhân đã sống “có ánh sáng” hay chưa? trong bất kỳ bối cảnh nào, sự cao thượng, lòng tri vẫn là điểm tựa. Khi cảm thấy thất vọng lãnh đạo, xã hội hay môi trường xung quanh bắt đầu từ bản thân - như bà từng khuyên: “sống tự tại”.

Không hẳn là một cảm nang hoàn hảo với những lời khuyên nhẹ nhàng, chân thành tìm lại nguồn lực nội tại và kết nối với cộng đồng có thể “lấy” từ sách nhiều hay ít phụ thuộc vào cách nhìn hay không ■

Giải chạy “Phụ nữ chạy hưởng ứng vì môi trường không khói thuốc”, lan tỏa tinh thần sống tích cực vì sức khỏe cộng đồng.

Mỗi bước chạy, một hành trình xanh

■ MỸ UYÊN

Giữa nhịp sống đô thị hối hả và thách thức môi trường toàn cầu, những cung đường chạy bộ trên cả nước nói chung, Tuyên Quang nói riêng lại mang đến một “nhịp thở xanh” đầy nhân văn. Ở đó, mỗi bước chân trở thành hành động thiết thực vì sức khỏe, vì môi trường, vì một tương lai xanh cho đất nước.

THÔNG ĐIỆP TỪ NHỮNG BƯỚC CHÂN

Theo thống kê của Bộ Y tế và Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), mỗi năm, thế giới ghi nhận trên 8 triệu ca tử vong do thuốc lá, trong đó 1,3 triệu người chết vì hút thuốc thụ động; tại Việt Nam, con số này là hơn 100.000 ca, gồm 18.800 người hút thuốc thụ động. Từ thực tế đó, giải chạy trên ngoài ý nghĩa hoạt động thể thao còn là lời kêu gọi hành động vì sức khỏe phụ nữ, trẻ em và cộng đồng, hướng tới một môi trường sống an toàn, nhân văn, không khói thuốc.

Năm 2025, cả nước ghi nhận sự lan tỏa mạnh mẽ của nhiều giải chạy vì cộng đồng. Tiêu biểu như giải chạy “Hành trình tiếp sức - Empower Run” do Quỹ Ngày mai tươi sáng và Bệnh viện K phối hợp tổ chức, thu hút gần 3.000 vận động viên tham gia. Qua đó, nhằm gây quỹ hỗ trợ bệnh nhân ung thư có hoàn cảnh khó khăn, mang lại hy vọng sống cho hàng nghìn bệnh nhân trên hành trình chống chọi bệnh tật.

Tập đoàn Xăng dầu Việt Nam (Petrokimex) đã tổ chức Giải chạy “Petrokimex - Vì một Việt Nam xanh”. Theo ông Phạm Văn Thanh, Chủ tịch Hội đồng quản trị Petrokimex: Giải chạy không chỉ là một sự kiện thể thao mà còn thể hiện cam kết của Petrokimex với môi trường và sự phát triển bền vững của đất nước. Mỗi km được ghi nhận tại giải chạy, Petrokimex sẽ ủng hộ 5.000 đồng vào Quỹ trồng cây, góp phần phủ xanh đất nước.

Tại Tuyên Quang, 307 cán bộ, công nhân viên Petrokimex đã tích cực hưởng ứng giải chạy, chinh phục tổng quãng đường trên 17.600 km, đóng góp hơn 88

Các vận động viên tham gia giải Marathon Quốc tế chạy trên cung đường Hạnh Phúc.

triệu đồng vào Quỹ trồng cây. Giám đốc Công ty Petrokimex Tuyên Quang Nguyễn Tiến Dũng cho biết: “Giải chạy đã tạo không khí thi đua sôi nổi trong toàn đơn vị, khích lệ tinh thần rèn luyện sức khỏe, gắn kết tập thể và lan tỏa thông điệp sống xanh đến cộng đồng”.

Có thể thấy, từ quy mô nhỏ đến lớn, các giải chạy vì cộng đồng đều chung một nhịp đập: Biến thể thao thành hành động thiết thực vì sức khỏe con người và sự phát triển bền vững. Chính sự hòa quyện ấy đã khiến phong trào chạy bộ ngày càng lan tỏa sâu rộng, trở thành sợi dây kết nối cộng đồng, khơi dậy khát vọng sống đẹp, sống khỏe, sống xanh, sống có trách nhiệm với xã hội.

VÌ MỘT TUYÊN QUANG XANH

Từ những bước chân nối dài ở các đô thị lớn, tinh thần sống khỏe, sống xanh đã chạm đến từng miền quê, trong đó có Tuyên Quang. Theo Trưởng phòng Quản lý Thể dục - Thể thao (Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Tuyên Quang) Nguyễn Hồng Sơn: “Những năm gần đây, phong trào chạy bộ trên địa bàn tỉnh phát triển mạnh mẽ, lan tỏa tinh thần sống khỏe, sống xanh trong cộng đồng. Nhiều giải chạy uy tín như: Marathon Quốc tế chạy trên cung đường Hạnh Phúc, Giải Việt dã Tiên Phong, Giải chạy Tuyên Quang - Nơi về đẹp hội tụ... trở thành điểm hẹn của những người yêu thể thao và yêu thiên nhiên”.

Hàng năm, Ngày chạy Olympic vì sức khỏe toàn dân và Giải Việt dã Tiên Phong được UBND tỉnh tổ chức, trở thành hoạt động thể thao quần chúng sôi nổi. Năm 2025, Ngày chạy Olympic thu hút gần 2.000 cán bộ, công chức, viên chức, học sinh, chiến sĩ và người dân tham gia, chạy quanh Quảng trường Nguyễn Tất Thành với tổng chiều dài 1 km.

Không chỉ ở cấp tỉnh, phong trào còn lan tỏa mạnh mẽ đến cơ sở. Tại các xã như Yên Sơn, Na Hang, Chiêm Hóa,... Ngày chạy Olympic vì sức khỏe toàn dân và Giải Việt dã Tiên Phong được tổ chức sôi nổi, biến những cung đường thông thoáng chạy rộn rã sắc cờ, tiếng trống, tiếng reo hò cổ vũ, lan tỏa thông điệp sống khỏe, sống xanh đến từng người dân. Vận động viên Hoàng Công Chính (xã Thái Bình) chia sẻ: “Thể thao vốn là hành trình của sức mạnh và ý chí, nhưng khi gắn với “xanh”, thể thao còn trở thành hành trình của nhận thức, nơi mỗi người tìm thấy sự cân bằng giữa thân thể và môi trường, giữa tốc độ và sự bền vững”.

Dù mang những tên gọi khác nhau, song các giải chạy đều gặp nhau ở một điểm chung, đó là tinh thần sống tích cực, ý thức trách nhiệm với bản thân, cộng đồng và môi trường. Khi thể thao vượt ra khỏi ranh giới của thành tích để trở thành phong trào xã hội thì mỗi bước chạy không chỉ là thử thách về sức bền mà còn là nhịp đập của hành trình xanh, nơi những giá trị nhân văn được khơi dậy và lan tỏa ■

Nó ra thì thành buồn cười, mấy ai tin, nhưng ông Lùng đang ghen với chiếc điện thoại iPhone của bà Pá. Từ ngày bà Pá có cái điện thoại thông minh, ông Lùng như mất vợ. Đây! Giờ ông nằm đây, chân tê, lưng đau, trần trọc mãi không ngủ được, bà Pá có đôi mắt gì đến đâu. Tay bà lướt Tik Tok, mặt cắm vào màn hình, tự cười khinh khịch, ằng ặc. U80 mà như tuổi teen, cứ cười kiểu đấy có ngày hết hơi, thờ ra không hít vào nữa cho mà xem. Giá đối thủ cướp vợ của ông bằng xương bằng thịt thì ông đã lao đến bóp cổ hãm mà gần lên rằng: “Thời gian cuối đời tao chỉ còn bà ấy thôi, vui về bên nhau ngày nào đời bớt phí ngày đó, thứ quan trọng nhất của người già là chia sẻ, biết chưa, hãy tha cho tao!”. Nhưng tình địch này là vô hình, ông đành chịu.

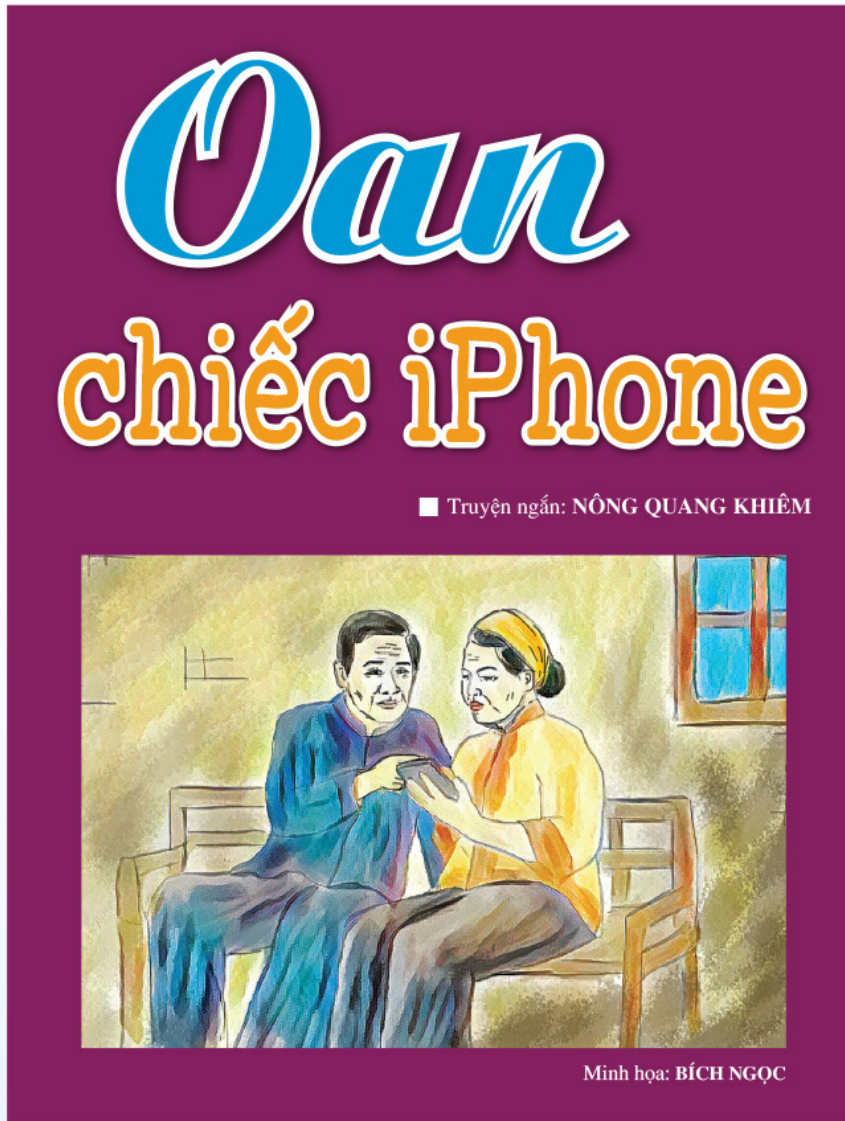
Giận vợ rồi ông giận lấy sang con. Nhà có một thằng con trai, ông bà cùng nhau nuôi nấng, vất vả như nhau, giờ con lập nghiệp, lấy vợ ngoài thành phố, thành đạt rồi, nó lại bên trọng bên khinh, cứ để ông dùng cái điện thoại cục gạch. Nhiều lúc nhớ con, nhớ cháu, muốn nói chuyện qua Messenger, Zalo ông Lùng cứ phải đợi bà Pá gọi rồi sang ngồi kế, nói kế. Càng nghĩ ông càng thấy tủi thân, đôi lúc thấy thừa thãi và cô đơn trong chính ngôi nhà của mình.

Hừ! Không ai mua điện thoại thông minh cho thì ông tự mua. Tiền hằng tháng con gửi cho ông có dùng đến đâu. Sáng, ông Lùng gọi đứa cháu lấy xe máy đưa ông ra trung tâm xã mua hẳn một con iPhone mới. Mua điện thoại về đến nhà rồi nhưng ông vẫn bực. Hôm nay, phải độ hơn chục cuộc số máy lạ gọi cho bà Pá: “Alo! Chúng tôi gọi từ Trung tâm tài chính CREDIT... Chỉ có nhu cầu vay tiền không à? Không cần thế chấp, không cần các thủ tục...”. Phía bên này bà Pá thật lịch sự và nhỏ nhẹ: “Dạ không, tôi già rồi, các con gửi tiền về hàng tháng đầy đủ a...”. Bực thế chứ, chúng nó lừa đảo hết đây, lạ gì. Ông đi lướt qua bà, định nhắc bà là chặn hết các số lạ lại, chứ cứ mỗi ngày hàng chục cuộc gọi hỏi cho vay tiền, nhất là toàn gọi vào lúc trưa thì lừa đảo ra thời gian mà nghỉ.

Nhưng chợt ông sùng lại, mắt ông nổ hoa đom đóm, đầu choáng váng. Trong tin nhắn Messenger của bà hiện lên hình ảnh một người trung niên cao to, đẹp trai, mặc quân phục nước ngoài, kèm theo dòng chữ: “Tôi là Liam, cựu quân nhân hiện sống tại Las Vegas, rất hân hạnh được làm quen với em!”.

Thế mà bà cũng nhắn lại thật tình tứ: “Rất hân hạnh được làm quen!”. Messenger lại hiện lên tin nhắn: “Cho anh số tài khoản ngân hàng, anh tặng em món quà nhân dịp làm quen!”.

Lộn tiết lên đầu, ông giằng lấy cái điện thoại, nhấc: “Em đang cần tặng một chiếc quan tài, nếu không tặng em một bộ răng giả cũng được, loại răng xin màu, vừa đen, vừa nâu, vừa vàng,

Truyện ngắn: NÔNG QUANG KHIÊM

Minh họa: BÍCH NGỌC

giống bộ răng cũ của em hai mươi năm trước”. Messenger hiện lên hai cục xương xếp chéo rồi mất liên lạc luôn. Bà Pá lâu lâu: “Tuổi này còn ghen, đến chịu!”.

Chỉ có một số máy lạ gọi đến, ông ấn nút nghe, đầu dây bên kia một giọng nam vang lên đầy vẻ thách thức: “Chúng tôi gọi đến từ Công ty Điện lực. Hiện tại ông bà chưa hoàn thành tiền điện nên chúng tôi sẽ cắt điện nếu ông bà không nộp tiền trước mười lăm giờ chiều nay. Để nộp tiền, đề nghị ông bà liên hệ ngay số máy...”. Đang cơn điên, ông Lùng gầm lên: “Mày giỏi thì cắt luôn đi. Mày tưởng tao là bà Pá à, tưởng tao là con lừa à”. Tút tut, đầu dây bên kia tắt máy. Bà Pá trách: “Người ta thông báo đang hoãn thế mà ông gắt, nhờ đâu chiều nay họ cắt điện thật thì sao?”.

“Lừa đảo giờ nó tinh vi thế đấy, nhưng đừng hòng qua mắt tôi!”.

Bà Pá giành lại cái điện thoại: “Lừa gì, người ta gọi đúng số máy của mình, nói đúng tên, đúng địa chỉ...”.

Ông Lùng bỏ xuống bãi. Thế là ông bà thành giận nhau.

Đang sửa cái đồ ông ở dưới bãi thì ông Lùng nghe bà Pá gọi giật giọng, hoảng hốt: “Ông ơi thằng Chài cháu ông bị tai nạn rồi, làm sao bây giờ?”. Ông quên ngay cơn giận, lập cập chạy lên nhà: “Cháu bị thế nào? Sao

rồi?”. Bà Pá ú ớ nói không ra câu. Ông Lùng nhìn cái điện thoại, cuộc gọi Zalo vẫn đang dở, gọi video đang hoang. Trong màn hình rõ ràng là thằng Chài con trai ông, vẻ mặt đầy sốt sắng: “...Anh vừa đưa con Chi vào viện rồi, nặng lắm, anh cần gấp một trăm triệu, em chuyển ngay nhé, số tài khoản...”.

Ông ngơ ra: “Ồ, thằng này, đây là số mẹ mày, lại nhầm thành vợ là sao? Mà mày đã lập tài khoản ngân hàng cho mẹ mày đâu? À à...”.

Ông Lùng vừa dứt câu “Á à...” thì bên kia tắt máy, mất liên lạc.

Bà Pá tuyệt vọng khóc nức lên: “Chết rồi! Giờ phải làm sao?”.

“Gọi lại bằng số điện thoại cho thằng Chài xem nào?”.

Bà Pá run run bấm số, gọi: “Con ơi! Con Chi thế nào rồi? Cháu của tôi, nó mà làm sao tới chết?”.

“Ồ, có chuyện gì thế mẹ? Con đang đưa Chi đi dạo công viên đây?”.

Bà Pá buông điện thoại, tay đập vào ngực thình thịch: “May quá! May quá!...”. Bên này ông Lùng gắt: “Bà bảo thằng con thay cái ảnh đại diện thật của bà đi, cái ảnh mặt nhăn như khi ăn gừng ấy. Chứ dùng ảnh con đầu làm hình đại diện, bọn lừa đảo nó cứ nghĩ bà con trẻ, nhiều tiền nên nó câu, nó lừa đấy!”.

Bà Pá cãi: “Thì thằng Chài nó cài cho tôi, chứ tôi đâu biết cài. Mà lấy cái mặt thương của ông làm đại diện thì thách thằng nào lừa?”.

Ông Lùng bỏ ra gian ngoài, nằm vắt chân trên võng, đung đưa, tay cầm điện thoại, lướt. Giờ ông cũng có điện thoại thông minh rồi. Ông cũng có thể giới riêng của ông, kệ bà. Ông cũng phải tìm cách xả stress. Đứng là thời công nghệ số, trên mạng cái gì cũng có. Thằng con ông nói không sai, tin tức trên mạng toàn chuyện giật gân, cướp, giết, hiếp, tham nhũng, lừa đảo... xem rồi ám ảnh, rồi

ông Lùng thừng rác không lúc nào không biết. Thế thì tìm một cái video hài để thư giãn, để cười cho hết bực dọc đã. Tay ông lướt, đây rồi, trong video hài, một anh mặc quần áo dân tộc không đúng kiểu bước ra, những câu nói ngô nghê, giả giọng dân tộc. Nhân vật đi lơ ngơ giữa chợ, trở mặt nhìn chiếc áo con không biết là thứ gì, liền đem đội thử lên đầu, xoay đi xoay lại, tiếng cười trong video rõ lên. Riêng ông không cười, mặt ông trở nên nóng ran. Ông là người dân tộc đây, người dân tộc không ngu, không mông muội thế nhé. Tại sao lại có thể lấy dân tộc ra làm trò lố, trò cười với sự miệt thị như vậy, đó là sự bôi nhọ, xúc phạm cả một cộng đồng. Không thể xem

tiếp được nữa, ông Lùng lại đưa tay, lướt. Màn hình hiện ra một video phan phui việc hàng trăm con lợn bị dịch tả lợn châu Phi bán ra thị trường. Trời ơi sao con người lại nỡ nhẫn tâm trục lợi trên sức khỏe của con người vậy chứ. Thôi, ông lại lướt. Lại video vợ giết chồng, chồng đánh vợ. Lại video tham nhũng hàng nghìn tỉ. Rồi đến video một vụ to tiếng trong bệnh viện vì nghi bác sĩ không thăm khám kỹ và kịp thời, không chỉ định xét nghiệm, hội chẩn cần thiết sớm, dẫn đến bệnh nhân tử vong. Vụ này làm ông chú ý.

Ông Lùng nhớ lại cách đây ba tháng, ông bị tắc nghẽn COPD giai đoạn IV, người quản thất không thở được, ông lịm đi, giữa đêm lơ mơ tỉnh một tí, ông thấy vợ chồng thằng Chài khóc nức. Không thấy bác sĩ nào, bàn trực cũng không có người. Bác sĩ ngủ trong phòng trực. Thằng Chài đập cửa phòng gọi bác sĩ, thì bác sĩ gắt: “Biết rồi, không chết được đâu, mạch vẫn còn ổn. Đợi đến sáng mai tám giờ bác sĩ sẽ họp hội chẩn, cho chụp chiếu”.

Vợ thằng Chài van nài: “Bác sĩ ơi xem cách nào, chứ bệnh viện không làm gì thế này, đợi đến mai bố chồng em tắc thở mất. Nếu bệnh viện không làm gì thì bác sĩ cho chúng em chuyển viện về Hà Nội!”.

Bác sĩ quát lên: “Không phải cứ thích chuyển là chuyển đâu nhé, bệnh viện có nguyên tắc của bệnh viện”.

Nếu hôm đó vợ chồng thằng Chài không tự bỏ viện để đưa ông về viện trung ương thì ông đã chết. Bác sĩ ở viện trung ương nói nếu chậm ba mươi phút nữa là ông chết.

Mắt ông Lùng dán vào màn hình. Trong video đúng bệnh viện ấy, vẫn bác sĩ ấy, gương mặt còn rất trẻ nhưng lạnh tanh và vô cảm. Vẫn biết đây chỉ là số rất rất ít, một con sâu bọ rầu rầu nổi danh, nhưng nhớ lại chuyện của mình, máu ông sôi lên. Ngực ông như bị cơn tắc nghẽn COPD tái phát. Huyết áp ông tăng vọt, mặt trở nên tím tái, mắt trợn trừng.

Bà Pá nhìn thấy, kêu lên: “Ồi ông Lùng bị tai biến rồi, tăng xông rồi!”. Tay bà Pá lấy mấy lần tìm số điện thoại gọi xe đưa ông Lùng đi bệnh viện.

Điều trị một tuần ông Lùng ra viện. Thằng Chài đưa ông về đến nhà thì thấy bà Pá ngồi thu lu, buồn thiu ở góc nhà.

Ông hỏi: “Ồ một mình, không lấy điện thoại ra mà xem”. Bà Pá lặng đi một lúc, rồi lẩm nhẩm: “Tôi thì không biết cách dùng... còn ông thì bị bệnh gì ứng tiêu cực. Chuyện xấu nhà người, chuyện xã hội, chuyện ở trên đời ông cũng vợ hết vào mình rồi câu có, bực dọc, rồi ứ ứ chết thần kinh”.

Ông Lùng và bà Pá cùng ngồi lặng thinh, nhìn cái điện thoại iPhone, rơm rớm nước mắt. Tay ông run run lần lần tay bà. Cả hai cùng nhận ra, từ lúc nào ông bà đã đánh mất những giây phút yêu thương, bình yên và hạnh phúc như thế ■

CAO XUÂN THÁI

Hoà mùa thu

Li ti muôn cánh trắng
Mang nỗi niềm cỏ cây
Tam giác mạch vừa nở
Giữa sắc thu hao gầy
Phủ tràn thung lũng nắng
Một màu hoa tình khôi
Bướm ong bay riu rít
Hương thơm lên bồi hồi
Anh lên Lô Lô Chải
Gặp mắt rồng trong veo
Đắm mình trong huyền thoại
Nghe bạt ngàn thông reo
Lũng Cú bao đèo dốc
Hoa nở theo bước người
Mơ màng dòng Nho Quế
Nơi đầu nguồn sông trôi
Sớm mai anh về xuôi
Nhớ em và bóng núi
Màu hoa trắng rừng rưng
Suốt dặm dài biên giới...

NGUYỄN ĐỨC HẠNH

Nhớ mùa con gái

Sương thu đã lạnh vườn thu ấy
Tôi về hoa cúc nở triền miên
Em qua như nắng chiều diệu vợi
Mắt biếc đông đưa cánh chuồn chuồn

Đôi chút bên thềm bông lá rơi
Cánh chim lặn lội dấu chân trời
Những miền dâu bể còn xa lắm
Những mùa con gái nước trôi xuôi

Rồi một mai rồi sương gió lạ
Bước chân chậm chậm thả qua ngày
Nghiêng trăng soi xuống buồn không đáy
Anh vẫn hoàng hôn nhớ tóc dài.

NGUYỄN ĐỨC SƠN

Bão

Bão ập, ngấm làng đất từng mảng
Ầm ào cột sóng
Những đứa con nít, ông bà lão rời làng
Bão không giành chỗ để tình yên vĩnh cửu
Cuồng nộ

Những con thuyền trương mắt lưới
Nằm lệt bết trú
Biển có hiền để bớt cơn nộ cuồng!
Mây xám kéo đen
Quảng quật làng
Trắng sóng, trắng làng
Doi cát như sợi thừng nứ doi cát khác
Cậy vào đầu

NGÔ BÁ HÒA

Hát cùng tam giác mạch

Lỡ say cao nguyên đá
say mùa hoa rực trời
hát cùng tam giác mạch
từng cánh mỏng lay lời...

Ngàn hoa trên đá xám
bung biêng nét môi cười
miền man trong vạt nắng
ngõ bạt ngàn mây trôi

Về miền tam giác mạch
điệp trùng đá trở hoa
thấy dải khăn Nho Quế
vất giữa khoảng trời xa

Hát cùng cao nguyên đá
say tiếng khèn đêm sương
phố núi bung hoa lửa
giữa khung trời vấn vương.

Minh họa: NGỌC AN

Kề chấn sóng tan như cát
Trông vào đâu rùng phi lao ngã gục
Ghềnh bờ va ngã nghiêng
Nhỏ nhoi ngôi làng, mưa gào khản tiếng

Mất làng
Nhìn con mắt thuyền
Làng sẽ giành lại cơm áo, nhà cửa, lưới chài
Những vật dụng người già, người trẻ mang theo
Cặp sách, cái cuốc, heo, gà, song nổi
mang theo

Tượng Phật, di ảnh ông bà...
Mang theo, mang theo
Chạy bão trú bão

Người làng đánh dấu cột nhà
Bao năm bão to
Sóng dập, gió dìm
Đề lên bàn thờ, vườn tược
Thương lắm ngôi làng chịu bão.

ĐẾN VỚI BÀI THƠ HAY

Nhật ký giao mùa

Em thấy không, trời đất chớm đông rồi
Mây phóng đấng thả mình vào xa vắng
Cỏ may giăng triền đê thêu dệt nắng
Gió phong phanh thổi suốt mặt sông gầy

Phút giao mùa cho anh lắm mê say
Tóc đồng nội bay xỏa vào nỗi nhớ
Mùa hồi hộp viết thư tình xuống cỏ
Chớp mắt chiều, trùng điệp lá vàng rơi

Anh khờ khạo, giấu vào thơ áo trắng
Để heo may hôn đôi cuống đi tìm
Em nhớ khoác lên chiều màu áo đỏ
Dẫn mùa đông về đánh thức con tim

Anh đang trí lạc đường trong hương cốm
Mắt em nhìn nghiêng lệch bóng hoàng hôn
Thêm yêu lắm, ngọn gió mùa se lạnh
Má em hồng, thì tử ám áp hơn

Anh cầm hương cúc vàng đi dạo phố
Ngỡ mùa đang dần chín giữa vòng tay
Sao em tránh nụ cười bên hẻm nhỏ
Anh quàng vai, tình tự với hàng cây!

TRẦN VĂN LỢI

Mỗi mùa đều có một sắc thái riêng, nhưng chớm đông là khoảnh khắc khiến lòng người dễ xao động nhất. Đó là khi nắng đã nhạt, gió vừa se, cỏ may lững lờ bay trong không khí băng lạnh. Nhà thơ trẻ Trần Văn Lợi đã chọn chính khoảnh khắc mong manh ấy để viết nên “Nhật ký giao mùa” - một bản tình ca ngọt ngào, tinh tế, thấm đượm hơi thở tuổi trẻ và niềm yêu cuộc sống.

Ngay từ hai câu mở đầu: *Em thấy không, trời đất chớm đông rồi/Mây phóng đấng thả mình vào xa vắng*. Thì sẽ mở ra một không gian trong trẻo, nhẹ như khói, gợi cảm giác vừa thực vừa mộng. Cái chớm đông ở đây không lạnh, mà mềm, lãng đãng, chứa đựng cả nỗi băng khuâng của người đang đứng giữa ranh giới của hai mùa - giữa tàn phai và sinh sôi, giữa cũ và mới.

Từng hình ảnh trong thơ đều có sự chọn lọc tinh tế: *Cỏ may giăng triền đê thêu dệt nắng/Gió phong phanh thổi suốt mặt sông gầy*. Cảnh vật được nhân hóa, trở nên mềm mại, biết “thêu dệt”, biết “phong phanh”. Đó là một mùa đông rất trẻ, rất tình, nơi gió không buốt mà khẽ chạm, nắng không gắt mà rụt rè. Giữa bức tranh ấy, con người cũng sống động, cũng biết “mê say”, “hồi hộp”, “viết thư tình xuống cỏ”.

Cao trào của cảm xúc đến ở khổ thơ thứ ba: *Em nhớ khoác lên chiều màu áo đỏ/Dẫn mùa đông về đánh thức con tim*. Hai câu thơ là tuyên ngôn của tình yêu và sức sống. Mùa đông vốn được xem là mùa ngủ yên, mùa lạnh lẽo, nhưng trong tứ thơ này, nó được “dẫn về” để “đánh thức”. Màu áo đỏ, sắc của lửa, của nồng nàn đã biến cái lạnh thành ấm, biến mùa đông thành mùa của khởi đầu và yêu thương. Thông điệp ấy vừa giản dị vừa sâu sắc: chính con người, bằng trái tim nồng nhiệt, có thể làm ấm cả mùa đông của đời mình.

Ở những khổ thơ cuối, giọng điệu lắng hơn, pha chút hoài niệm: *Anh cầm hương cúc vàng đi dạo phố/Ngỡ mùa đang dần chín giữa vòng tay*. Hương cúc vàng là hình ảnh của thu còn sót lại, như nốt trầm dịu trên bản nhạc giao mùa. Mùa “chín giữa vòng tay” là mùa của hạnh phúc, của an nhiên. Bài thơ khép lại bằng khoảnh khắc rất đời thường mà chan chứa thi vị: *Sao em tránh nụ cười bên hẻm nhỏ/Anh quàng vai, tình tự với hàng cây!* Ở đó, tình yêu hòa vào không gian, thiên nhiên hòa vào con người - tất cả chỉ còn lại một cảm giác sống trọn trong hiện tại, giữa mùa đông đang đến.

Giữa những xô bồ của đời sống hiện đại, “Nhật ký giao mùa” nhắc ta về một điều giản dị: dù thời gian có đổi thay, con người vẫn cần giữ trong mình một khoảnh lặng để cảm, để yêu, để thấy mùa đông không lạnh nữa. Chỉ cần trái tim còn biết rung lên trước vẻ đẹp của thiên nhiên và tình yêu, thì mùa nào cũng hóa xuân.

BẢO CHI

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

“Tắm rừng” và cơ hội phát triển du lịch xanh

■ DUY ANH

“Tắm rừng” (*Shinrin-yoku*) có khởi nguồn từ Nhật Bản vào thập niên 1980, hiện đang trở thành một xu hướng du lịch mới trên thế giới. Với những địa phương có độ che phủ rừng lớn như Tuyên Quang, “tắm rừng” nên trở thành một cơ hội cho phát triển du lịch xanh.

Du khách thích thú trải nghiệm “tắm rừng” tại Lâm Bình.

Những tua trải nghiệm “tắm rừng” tại các khu du lịch sinh thái ngày càng thu hút nhiều người.

Tháng Tám, cảm nhận sự giao hòa giữa con người, thiên nhiên và lịch sử dân tộc.

Để phát triển bền vững, tỉnh cần đào tạo đội ngũ hướng dẫn viên sinh thái và trị liệu rừng, xây dựng các khu nghỉ dưỡng nhỏ thân thiện với môi trường, đồng thời tăng cường truyền thông, quảng bá trên nền tảng số với hình ảnh dạng “Hít thở cùng đại ngàn Tuyên Quang”. Việc liên kết tour giữa các địa phương cũng sẽ mở rộng dòng khách, biến Tuyên Quang thành điểm đến xanh giữa vùng miền núi Đông Bắc.

Cùng với phát triển, cần đặc biệt chú trọng việc bảo vệ an toàn rừng và môi trường sinh thái. Các tuyến “tắm rừng” phải được quy hoạch khoa học, tránh mở đường xâm lấn sâu vào lõi rừng; chỉ khai thác những khu vực cho phép, có giám sát của địa phương. Du khách cần được hướng dẫn kỹ về quy tắc ứng xử trong rừng: không bẻ cành, hái lá, không xả rác, không nhóm lửa hoặc mang theo chất dễ cháy nổ. Hoạt động du lịch phải gắn với nguyên tắc “dấu chân xanh” - đến và đi mà không để lại tổn hại cho thiên nhiên.

Ngoài ra, cần nâng cao ý thức cộng đồng địa phương trong việc giữ gìn cảnh quan, không săn bắt động vật hoang dã, không chặt phá cây rừng, đồng thời khuyến khích họ tham gia trực tiếp vào hoạt động du lịch sinh thái để có nguồn thu hợp pháp từ rừng... Phát triển “tắm rừng” không chỉ mở ra hướng đi mới cho du lịch tỉnh, mà còn góp phần quan trọng vào bảo vệ tài nguyên rừng, tạo sinh kế cho người dân miền rừng, khơi dậy niềm tự hào và ý thức trách nhiệm với môi trường sống.

nguyên sinh, rừng đặc dụng và cảnh quan sinh thái nổi tiếng, Tuyên Quang có điều kiện đặc biệt thuận lợi để phát triển loại hình du lịch “tắm rừng”. Mặt khác, cộng đồng các dân tộc thiểu số như Tày, Dao, Mông, Pà Thẻn của tỉnh vốn gắn bó mật thiết với rừng, có tri thức bản địa quý giá về cây cỏ, dược liệu và phong tục chăm sóc sức khỏe tự nhiên cũng là nền tảng tốt để xây dựng mô hình du lịch “tắm rừng” mang bản sắc riêng, kết hợp giữa trị liệu thiên nhiên và văn hóa bản địa.

Có thể thấy nhiều khu vực trọng điểm nhiều rừng trong tỉnh nên được định hướng phát triển loại hình này. Tiêu biểu là Khu du lịch sinh thái Na Hang - Lâm Bình, nơi có hồ nước mềm mòng và rừng núi trùng điệp, thích hợp tổ chức tuyến “tắm rừng ven hồ”, kết hợp đi thuyền ngắm cảnh, dùng chân giữa rừng để thiền, Yoga, thưởng trà lá rừng từ các bản du lịch cộng đồng như Nà Tông, Thượng Lâm là những điểm dừng nghỉ và trải nghiệm văn hóa.

Khu bảo tồn thiên nhiên Cham Chu (Hàm Yên) với rừng nguyên sinh bạt ngàn, khí hậu mát lành, có thể phát triển tour “tắm rừng trị liệu - hồi phục năng lượng”, kết hợp nghỉ dưỡng sinh thái, tắm lá thuốc Dao, massage thảo dược.

Rừng lịch sử Tân Trào có thể gắn trải nghiệm “tắm rừng” với hành trình về nguồn. Du khách vừa dạo rừng, vừa thiền giữa không gian lịch sử, nghe kể chuyện Bác Hồ trong những ngày chuẩn bị Cách mạng

LIỆU PHÁP TINH THẦN

“TẮM rừng” là hình thức trị liệu bằng thiên nhiên, giúp con người thư giãn và tái tạo năng lượng thông qua việc đi bộ chậm, hít thở sâu và cảm nhận bầu không khí trong lành của rừng. “Tắm rừng” không đơn thuần là đi dạo trong rừng, mà là thả lỏng tâm trí, cảm nhận bằng mọi giác quan - nghe tiếng gió, hít thở mùi nhựa cây, chạm vào thân gỗ, ngắm ánh nắng xuyên qua tán lá - sẽ hấp thụ được năng lượng sạch từ tự nhiên.

Từ nơi khởi nguồn là Nhật Bản, trào lưu này nhanh chóng lan rộng sang Hàn Quốc, châu Âu, Mỹ. Tại Việt Nam, “tắm rừng” cũng đang dần trở thành một xu hướng du lịch mới - kết hợp giữa trải nghiệm sinh thái và chăm sóc sức khỏe. Các khu rừng Quốc gia như Cúc Phương, Ba Vì, Bạch Mã, Phong Nha - Kẻ Bàng hay rừng thông Đà Lạt đã bắt đầu tổ chức những tour đi bộ chậm, thiền giữa rừng, tắm suối, nghe nhạc thiền. Du khách được khuyến khích sống chậm lại, hít thở sâu và cảm nhận sự kết nối với thiên nhiên.

Không chỉ giúp con người tìm lại sự cân bằng trong cuộc sống, “tắm rừng” còn góp phần nâng cao ý thức bảo vệ rừng và phát triển du lịch xanh bền vững. Trong nhịp sống đô thị hiện đại, đây được xem là một “liệu pháp xanh” - nơi con người tìm lại chính mình giữa tiếng gió và mùi hương của đất trời.

CƠ HỘI CHO DU LỊCH TUYÊN QUANG

Với độ che phủ rừng trên 65%, sở hữu nhiều khu rừng

XEM GÌ Ở ĐÂU?

Cảnh trong phim “Kiếm chồng cho mẹ chồng”.

CUỐI tuần này (8 và 9/11), đừng bỏ lỡ những bộ phim hấp dẫn, từ câu chuyện lời cuốn trên kênh TTV Tuyên Quang đến những tác phẩm điện ảnh đặc sắc tại Lotte Tuyên Quang, hứa hẹn mang đến cho bạn những giờ phút giải trí tuyệt vời.

Lịch Phim Truyền hình - TTV Tuyên Quang

- 08h00: *Bác Ba Phi* - Tập 34, 35.
- 10h10: *Tham vọng* - Tập 3, 4.
- 13h00: *Kiếm chồng cho mẹ chồng* - Tập 5, 6.
- 18h00: *Bộ ba huyền thoại* - Tập 7, 8.
- 21h15: *Ngã rẽ số phận* - Tập 26, 27.
- 22h20: *Người giàu cũng khóc* - Tập 35, 36.

Lịch Chiếu Phim Rạp - Lotte Tuyên Quang

- *Cải mã* (16 tuổi trở lên): 9h00, 14h00, 18h10.
- *Cục vàng của ngoại* (13 tuổi trở lên): 11h20, 1h10, 20h15.
- *Quý tha ma bắt* (18 tuổi trở lên): 9h00, 18h00, 20h30.
- *Godzilla Minus One* (13 tuổi trở lên): 9h00, 11h30, 13h30, 15h30, 16h00, 20h10.
- *Lọ lem chơi ngải* (18 tuổi trở lên): 11h10.
- *Quái thú vô hình* (16 tuổi trở lên): 11h20, 15h45, 20h30.
- *Phim Shin cậu bé bút chì* (Mọi đối tượng): 9h10, 18h10.
- *Tinh người duyên ma 2025* (13 tuổi trở lên): 16h00.

CẢNH TRỰC (Tổng hợp)

NHỊP CẦU NHÂN ÁI

Hãy giúp đỡ chàng trai chăm bố mẹ bệnh tật

■ MINH THỦY

NGƯỜI dân thôn Bản Kè, xã Lâm Bình, tỉnh Tuyên Quang, ai cũng thương hoàn cảnh chàng trai Triệu Đức Tuyên, 18 tuổi, dân tộc Dao hiếu thảo.

Tháng 10-2024, bố em là anh Triệu Thanh Nguyên, sinh năm 1985 bị tai biến, liệt nửa người phải đưa xuống bệnh viện cấp cứu. Sau một thời gian dài điều trị, bố em dần đi lại được nhưng sức rất yếu. Mẹ em là chị Nguyễn Thị Dung, sinh năm 1983, vì hoàn cảnh khó khăn đi làm công nhân tại Khu Công nghiệp tỉnh Bắc Ninh.

Tháng 8-2025, em tốt nghiệp THPT nhưng Tuyên phải tạm gác giấc mơ trở thành sinh viên Trường Đại học Thể dục Thể thao đi làm công nhân cùng với mẹ.

Ngày 14-10-2025, mẹ em không may bị ngã, được người dân đưa tới Bệnh viện Đa khoa tỉnh cấp cứu. Các bác sỹ chẩn đoán mẹ em Tuyên bị nang buồng trứng bị xuất huyết, chấn thương cột sống, lún xẹp L1, hẹp ống sống, loãng xương, thiếu máu huyết tán. Em Tuyên buộc phải nghỉ việc và trở thành trụ cột chính trong gia đình, vừa chăm lo gia đình vừa phải lo tiền để mua thuốc thang điều trị cho bố mẹ.

Em Triệu Đức Tuyên, thôn Bản Kè, xã Lâm Bình tỉnh Tuyên Quang chăm mẹ đẻ Nguyễn Thị Dung trên giường bệnh.

Sau 5 ngày kêu gọi ủng hộ trên chuyên mục Nhịp cầu Nhân ái của Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang, gia đình em Triệu Đức Tuyên đã nhận được sự hỗ trợ của các cơ quan, ban, ngành, nhà hảo tâm trong và ngoài tỉnh, với số tiền gần 10 triệu đồng. Chuyên mục rất mong tiếp tục có những tấm lòng hảo tâm giúp đỡ gia đình em Triệu Đức Tuyên.

Mọi sự giúp đỡ xin gửi về em Triệu Đức sTuyên, thôn Bản Kè, xã Lâm Bình, tỉnh Tuyên Quang. ĐT: 0362749456. Mọi sự giúp đỡ cũng có thể gửi về chị: Trần Thị Minh Thủy, Phòng viên Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang, số tài khoản cá nhân: 8100215014802, Ngân hàng Agribank. Điện thoại: 0976.840.865.

Diệp tử tế

Người dân TP HCM đội mưa vận chuyển hàng cứu trợ ủng hộ đồng bào miền Trung.

Người dân đội mưa chuyển hàng cứu trợ ra miền Trung

TRƯỚC tình hình mưa lũ ở miền Trung, bà con khu phố nhỏ thuộc phường Phú Thọ Hòa (quận Tân Phú cũ), TP HCM đã khẩn trương chuyển hàng cứu trợ đến với đồng bào vùng lũ. Chị Thái Thụy An - đại diện đội kêu gọi cứu trợ chia sẻ: trong lúc chuyển hàng cứu trợ, TP HCM mưa rất lớn, chúng tôi phải đẩy nhanh tiến độ, vận chuyển hàng sớm hơn dự kiến để kịp xe ra miền Trung. Vậy mà bà con, tình nguyện viên vẫn đến rất đông, ai cũng hết mình phụ giúp".

Theo chị An, kho hàng này được lập từ thời COVID-19. Suốt nhiều năm, mỗi khi đầu đó cần, đội lại có mặt kịp thời. "Ngày 30-10, đội đã gửi hơn 40 tấn hàng ra miền Trung. Hôm nay là chuyển cuối, hơn 60 tấn. Sự chung tay của người dân TP HCM lần này khiến chúng tôi thật sự xúc động. Kho hàng vốn không có tên, vì nó là của tất cả mọi người", chị nói.

Hương về miền Trung

Giữa những ngày mưa bão khắc nghiệt, tinh thần tương thân tương ái lại được thắp sáng. Mỗi hành động tử tế, dù nhỏ bé, đều là nguồn động viên lớn lao giúp người dân miền Trung vượt qua khó khăn, hướng đến ngày mai bình yên.

Gần 400 tỷ đồng ủng hộ đồng bào bão lũ tại Hội chợ Mùa Thu

THEO thông tin từ Ban Tổ chức, tại Hội chợ Mùa Thu lần thứ nhất - năm 2025 vừa diễn ra tại Trung tâm Triển lãm Việt Nam (VEC), hàng nghìn doanh nghiệp, người dân đã cùng gửi gắm những món quà nghĩa tình, thể hiện rõ tinh thần "Mùa thu hy vọng - chia sẻ yêu thương". Chỉ sau 10 ngày diễn ra hội chợ, gần 400 tỷ đồng được quyên góp, trong đó, VinGroup ủng hộ 100 tỷ đồng, được trích từ quỹ 500 tỷ đồng của Tập đoàn dành cứu trợ người dân chịu ảnh hưởng bởi bão lũ. Số tiền này đã được trao cho Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong đêm bế mạc vào tối 3/11.

Công an vượt lũ dữ, đưa sản phẩm đến bệnh viện

CÔNG an phường Phú Xuân (TP Huế) cho biết, 9 giờ sáng ngày 3/11, nhận được điện thoại của anh Bin, chồng chị Trần Thị Ngọc Nhi (sinh năm 2001, trú tại 30 Phùng Khắc Khoan) cho biết, vợ anh, mang thai ở tuần thứ 39, đang chuyển dạ, chuẩn bị sinh nhưng khu vực bị ngập sâu, không thể di chuyển; đề nghị lực lượng Công an phường hỗ trợ đưa đi cấp cứu.

Cũng tối 3/11, Công an xã Lệ Thủy (tỉnh Quảng Trị) nhận được tin báo về việc chị

Nguyễn Mỹ Hà (SN 1990, trú xóm 5, thôn Đại Phong, xã Lệ Thủy) có dấu hiệu chuyển dạ, cần được đưa gấp đến Bệnh viện Đa khoa khu vực Lệ Thủy. Thời điểm đó, khu vực xã Lệ Thủy đang bị chia cắt do nước lũ dâng cao, nhiều tuyến đường ngập sâu, phương tiện di chuyển khó khăn.

Ngay khi tiếp nhận thông tin, Công an xã đã cử lực lượng đến hiện trường, sử dụng phương tiện để đưa sản phẩm đến bệnh viện an toàn.

Hành động kịp thời, quả cảm ấy không chỉ giúp một người mẹ "vượt cạn" an toàn, mà còn thể hiện tinh thần vì Nhân dân phục vụ giữa lúc thiên tai.

ĐỨC HẢI (Tổng hợp)

Công an xã Lệ Thủy vượt mưa lũ đưa sản phẩm đến bệnh viện an toàn.

TẢN VẤN

Những cơn gió đầu đông vẫn vù trên những vòm lá vàng úa. Hơi lạnh bao trùm không gian. Cái rét chuyển mùa như một khúc nhạc trầm gợi nhớ bao điều xa xăm. Từ đâu đó thoảng mùi hương gạo mới. Bỗng thấy cồn cào nỗi nhớ về Bếp lửa của mẹ.

Dù ở một góc phố nhỏ giữa thành phố nhộn nhịp, hay trong căn nhà đơn sơ nơi triền đồi, bếp lửa của mẹ vẫn luôn là nơi ấm áp nhất. Ở đó, khói bếp bay lên quây quần cùng tiếng cười trong trẻo của lũ trẻ. Mùi canh rau, nồi cơm mới chín, làm nên hơi thở ấm êm của một mái nhà. Giữa nhịp sống hối hả, ngọn lửa từ bếp mẹ vẫn đỏ hồng, lặng lẽ, bền bỉ như tình yêu của mẹ.

Nhớ những buổi tan học, chân còn dính bùn, áo ướt mồ hôi, vừa về đến nhà đã sà vào bếp. Cái mùi thơm của rau xào, mùi cơm mới nấu quây quần mùi khói bếp nồng nàn đến nao lòng. Tôi nhón vội một miếng rau mẹ vừa xào nóng hổi, ngon đến lạ. Vị ngon của tuổi thơ, của tình thương mẹ nếm vào từng bữa cơm. Ánh nhìn ân cần cùng lời mắng yêu của mẹ mà sao thấy bình yên đến thế...

Bếp lửa của mẹ

HOA NGUYỄN

Minh họa: XUÂN ĐỨC

Bất chợt, tôi nhớ lần ngược lên miền Cao nguyên đá xám, bắt gặp hình ảnh những đứa trẻ vùng cao lớn lên quanh bếp lửa như thế. Chúng ngồi san sát bên nhau trong cái rét lạnh cóng của mùa đông. Ánh mắt dõi theo nồi mèn mèn vàng ruộm đang sôi, nghe mùi

thơm nồi canh rau rừng mẹ hái trên nương mà thấy ấm lòng. Nhưng có lẽ niềm vui và hạnh phúc nhất của chúng là được sưởi ấm từ bếp lửa của mẹ.

Có những lúc băng khuâng giữa cuộc đời chật hẹp, chỉ sợ một ngày nào đó, khi ta trở về, bỗng

không còn thấy mẹ trong căn bếp. Sợ không còn tiếng mẹ nhóm lửa, không còn mùi cơm chiều thân quen. Cái cảm giác ấy cứ len lỏi sâu trong tâm trí khi ta đã đủ lớn để nhận ra... Đã không có phép màu để xóa đi lo lắng. Rồi một ngày lạnh buốt con tim, ta chết lặng trong căn bếp đã cho ta cuộc sống, sự nghiệp. Chỉ có khoảng trống lạnh lẽo, chiếc nồi cũ lặng im trên bệ gạch, và tiếng gió ngoài hiên như nghẹn lại. Khi ấy, ta mới thảng thốt nhận ra: không chỉ ngọn lửa trong bếp đã tắt, mà một phần ngọn lửa trong lòng mình cũng như vụt tắt theo. Nhưng ta không có quyền được quên cách mẹ giữ lửa. Ngọn lửa mẹ đã trao, giờ là lúc ta phải tự nhóm lên ngọn lửa trong căn bếp của mẹ.

Bếp lửa của mẹ không chỉ là nơi nấu nướng, mà là linh hồn của gia đình. Mẹ giữ lửa cho từng bữa cơm, nhưng hơn thế, mẹ giữ lửa cho niềm tin, cho yêu thương, cho những sợi dây gắn kết vô hình. Dẫu tháng năm có đổi thay, dẫu ngọn đèn điện có thay ánh lửa than hồng, thì trong tim mỗi người con, bếp lửa của mẹ vẫn cháy không bao giờ tắt ■

Khu nghỉ dưỡng xanh hàng đầu châu Á

■ Phóng sự ảnh: AN GIANG - THÙY LINH

Khu nghỉ dưỡng Panhou (Panhou Retreat) thôn Làng Giang, xã Thông Nguyên là khu nghỉ dưỡng sinh thái đầu tiên của Tuyên Quang được tổ chức du lịch thế giới (World Travel Awards) vinh danh ở hạng mục “Asia’s Leading Green Resort 2025 - Khu nghỉ dưỡng xanh hàng đầu châu Á 2025”. Toàn bộ công trình sử dụng vật liệu thân thiện như tre, nứa, gỗ, đá; tận dụng ánh sáng và thông gió tự nhiên để giữ không gian thanh tĩnh, hòa mình vào đại ngàn, loại bỏ nhựa dùng một lần, thay bằng chai thủy tinh và đồ tái chế; sử dụng năng lượng mặt trời, đèn cảm biến tiết kiệm điện. Trong vận hành, khu nghỉ dưỡng thực hiện nghiêm triết lý 3R (Reduce, Reuse, Recycle - giảm thiểu, tái sử dụng, tái chế). Du khách đến đây không chỉ nghỉ dưỡng mà còn trải nghiệm xanh như: khắc gỗ, vẽ giấy dó, thưởng trà, tắm lá thuốc, đi bộ hay đạp xe xuyên bản làng.

Khu nghỉ dưỡng Panhou ẩn mình giữa thiên nhiên xanh mát xã Thông Nguyên.

Du khách hòa mình vào thiên nhiên khi nghỉ dưỡng tại Panhou.

▲ Nhân viên khu nghỉ dưỡng hái thảo dược làm nước tắm lá thuốc cho du khách.

◀ Mỗi góc ở Panhou đều có sự hài hòa giữa dịch vụ nghỉ dưỡng, thiên nhiên và văn hóa.

MÓN NGON CUỐI TUẦN

Lẩu nấm riêu cua bắp bò

■ HOÀNG ANH

KHI tiết trời chuyển lạnh, từ nấm hương rừng, nấm mộc nhĩ, nấm mối đến nấm ngọc châm, tất cả đều nên hương rừng đặc trưng không thể trộn lẫn. Riêu cua được giã tay, lọc kỹ để giữ nguyên vị ngọt tự nhiên. Phần gạch cua được phi vàng với hành, nổi nước lấu dậy hương, vừa thanh, vừa ngọt. Đặc biệt, người vùng cao thường cho thêm hạt dổi rang giã nhỏ khiến hương vị nổi lấu thêm tròn trịa và sâu lắng.

Để có nổi lấu hoàn hảo, người nấu phải khéo léo trong từng công đoạn. Riêu cua sau khi được nấu chín nổi gạch vàng ươm, sẽ được cho nấm và bắp bò thái mỏng vào.

Nguyên liệu làm nên nổi lấu nấm riêu cua bắp bò chủ yếu đến từ chính đất Tuyên Quang. Cua đồng thịt chắc, vị ngọt đậm. Bắp bò là loại bò thả ta, có thớ thịt săn, ít mỡ, ăn giòn mà không

ngấy. Còn nấm thì phong phú vô kể. Từ nấm hương rừng, nấm mộc nhĩ, nấm mối đến nấm ngọc châm, tất cả đều nên hương rừng đặc trưng không thể trộn lẫn. Riêu cua được giã tay, lọc kỹ để giữ nguyên vị ngọt tự nhiên. Phần gạch cua được phi vàng với hành, nổi nước lấu dậy hương, vừa thanh, vừa ngọt. Đặc biệt, người vùng cao thường cho thêm hạt dổi rang giã nhỏ khiến hương vị nổi lấu thêm tròn trịa và sâu lắng.

Nấm được cho từ loại dai đến loại mềm, để chúng chín đều, thấm vị mà không bị nát. Khi

Lẩu nấm riêu cua.

nổi nước sôi lăn tăn, thịt bò tái hồng hòa cùng màu vàng óng của gạch cua, mùi thơm lan tỏa, đó là khoảnh khắc ai cũng phải xuýt xoa.

Món lẩu này thường được ăn kèm với rau sống như rau muống, cải mềo, rau dớn, mùng tơi rừng. Bát nước chấm cũng là một điểm nhấn đặc sắc: muối rang giã, ớt rừng tạo nên vị cay nồng, tê đầu lưỡi nhưng lại làm dậy hương ngọt tự nhiên của cua và bò.

Với du khách đến Tuyên Quang, thưởng thức lẩu nấm riêu cua bắp bò không chỉ là trải nghiệm vị giác mà còn là hành trình cảm nhận nhịp sống nơi miền sơn cước.